

PHẠM VĂN TUYẾN (Tổng Chủ biên kiêm Chủ biên)
TRẦN TỬ DUY - NGUYỄN DUY KHUÊ - NGUYỄN THỊ MỸ
NGUYỄN THỊ HỒNG THẨM

Mĩ thuật

9

BẢN MẪU

DANH SÁCH HỘI ĐỒNG QUỐC GIA THẨM ĐỊNH SÁCH GIÁO KHOA
Môn Mĩ thuật - Lớp 9

*(Theo Quyết định số 1551/QĐ-BGDĐT ngày 05 tháng 6 năm 2023
của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo)*

STT	Họ và tên	Đơn vị công tác	Chức vụ
1	PGS. TS Lê Văn Tạo	Trường ĐH Văn hoá, Thể thao và Du lịch Thanh Hoá	Chủ tịch
2	CN Triệu Khánh Lễ	Trường ĐH Sư phạm Nghệ thuật Trung ương	Phó Chủ tịch
3	TS Phạm Phương Linh	Trường ĐH Sư phạm Nghệ thuật Trung ương	Ủy viên, Thư kí
4	ThS Đỗ Văn Sỹ	Trường CĐ Sư phạm Trung ương – Nha Trang	Ủy viên
5	CN Nguyễn Thị Hiền	Trường THCS Lê Lợi, Hoàn Kiếm, Hà Nội	Ủy viên
6	CN Nguyễn Minh Văn	Trường THCS Thị trấn Ba Tơ, Ba Tơ, Quảng Ngãi	Ủy viên
7	CN Trần Khánh Chi	Trường THCS Thị trấn Bát Xát, Bát Xát, Lào Cai	Ủy viên

PHẠM VĂN TUYẾN (Tổng Chủ biên kiêm Chủ biên)
TRẦN TỪ DUY – NGUYỄN DUY KHUÊ
NGUYỄN THỊ MỸ – NGUYỄN THỊ HỒNG THẨM

Mĩ thuật

9

BẢN MẪU

CÔNG TY CỔ PHẦN ĐẦU TƯ
XUẤT BẢN - THIẾT BỊ GIÁO DỤC VIỆT NAM

LỜI NÓI ĐẦU

Các em học sinh thân mến!

Với thông điệp “Mang cuộc sống vào bài học – Đưa bài học vào cuộc sống”, sách giáo khoa *Mỹ thuật 9* (bộ sách Cánh Diều) chú trọng đổi mới phương pháp, vận dụng đa dạng hình thức, không gian học tập, sử dụng các chất liệu, vật liệu tái chế trong thực hành, sáng tạo. Cuốn sách hướng tới mục tiêu khuyến khích các em xây dựng ý tưởng và tìm cách hoàn thiện ý tưởng của mình dựa trên trải nghiệm thực tế cuộc sống. Thông qua 6 chủ đề học tập, các em sẽ được rèn luyện các kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng trình bày, trao đổi, phân tích, phản biện, từ đó tích cực, chủ động hơn trong học tập. Các em sẽ được khám phá, hiểu và lựa chọn ngành nghề mỹ thuật theo ý muốn.

Với cuốn sách này, các em sẽ tiếp tục tìm hiểu và cảm nhận vẻ đẹp của thiên nhiên, cuộc sống, con người và một số tác phẩm mỹ thuật, sử dụng những sản phẩm tạo ra trong giờ học vào thực tiễn cuộc sống. Thông qua việc lồng ghép các hoạt động khám phá, sáng tạo, thảo luận và thực hành nghệ thuật, các em vừa là “người sáng tạo nghệ thuật” vừa là “người thưởng thức nghệ thuật”.

Chúc các em luôn học tập vui vẻ, đam mê và thể hiện được năng lực sáng tạo nghệ thuật của mình qua những sản phẩm độc đáo, thú vị.

Các tác giả

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

QUAN SÁT - NHẬN THỨC

Hoạt động khám phá, tìm hiểu nội dung thông tin bài học.

SÁNG TẠO

Các bước tìm ý tưởng, thực hành bài tập.

THẢO LUẬN

Trao đổi, thảo luận về nội dung học tập, sản phẩm thực hành.

ỨNG DỤNG

Liên hệ, vận dụng sản phẩm và nội dung học tập vào thực tiễn.

Em nhớ giữ gìn sách cẩn thận; không viết, vẽ vào những trang sách để sử dụng được lâu dài!

Yêu cầu cần đạt

- Nhận biết được vai trò của ánh sáng và đặc điểm chất liệu của các vật mẫu.
- Phân biệt được sự hài hoà về tỉ lệ và bố cục của bức vẽ.
- Diễn tả được tỉ lệ, đậm nhạt trên bài vẽ.
- Có ý thức quan sát, tìm hiểu vẻ đẹp của sự vật, hiện tượng trong cuộc sống.

QUAN SÁT - NHẬN THỨC

Quan sát các vật mẫu và cho biết:

- So sánh tỉ lệ khung hình chung của nhóm mẫu và từng vật mẫu.
- Ánh sáng chiếu vào vật mẫu làm thay đổi đậm nhạt của nó như thế nào?
- Mô tả đặc điểm bề mặt chất liệu của vật mẫu.

2

Mẫu tĩnh vật có nhiều vật mẫu với nhiều dạng khối khác nhau

1

Mẫu tĩnh vật có dạng khối cầu, khối hộp, khối trụ

3

Mẫu tĩnh vật có dạng khối cầu, khối hộp, khối trụ

Tìm hiểu các bức vẽ tĩnh vật theo gợi ý sau:

- Nhận xét về cách sắp xếp bố cục của hai bức vẽ.
- Mô tả kích thước của các vật mẫu trong mỗi bức vẽ.
- Nhận xét về tỉ lệ, độ đậm, nhạt của các vật mẫu trong mỗi bức vẽ.

1

Tĩnh vật

Bài vẽ chì của Phan Thị Phương Thảo, Tuyên Quang

2

Tĩnh vật

Bài vẽ chì của Nguyễn Thanh Hằng, Hà Nội

Em có biết

- Tất cả các vật mẫu đều có thể quy về các dạng khối cơ bản (khối trụ, khối lập phương, khối hộp chữ nhật, khối cầu, khối chóp).
- Để xác định hình dạng, kích thước của vật mẫu, người vẽ sẽ tưởng tượng vật mẫu nằm trong khung hình đơn giản nhất.
- Ánh sáng chiếu vào vật mẫu tạo ra độ đậm, nhạt khác nhau trên bề mặt khối.
- Chất liệu của vật mẫu khác nhau sẽ có tương quan đậm, nhạt khác nhau. Ví dụ: vật mẫu bằng thủy tinh hay bằng sứ sẽ có độ chuyển đậm, nhạt nhẹ hơn; vật mẫu bằng kim loại sáng bóng thường có mảng đậm, nhạt rõ nét hơn và độ chuyển đậm, nhạt mạnh hơn.

SÁNG TẠO

Tìm ý tưởng

Chọn góc nhìn để vẽ

1

Ước lượng tỉ lệ khung hình và kích thước chiều ngang, chiều dọc của vật mẫu

2

Xác định bố cục bức vẽ

3

Quan sát mẫu và lựa chọn bố cục cho bức vẽ.

1

Góc nhìn xiên từ bên trái

2

Góc chính diện

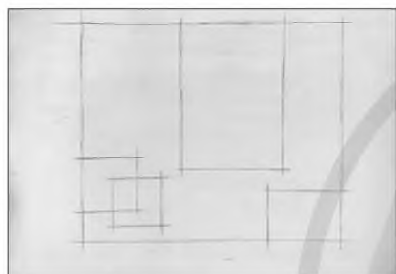

3

Góc nhìn xiên từ bên phải

Thực hành

Các bước tiến hành bài vẽ

1

2

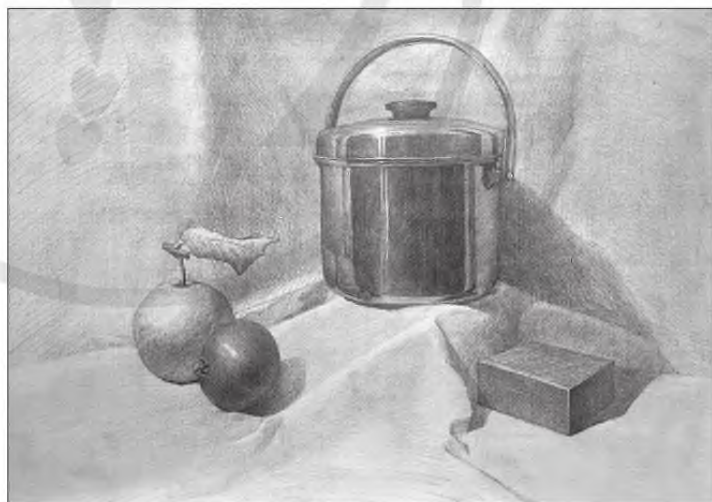
3

1. Vẽ phác khung hình chung và khung hình riêng của từng vật mẫu

2. Dựng hình trên cơ sở khung hình chung

3. Vẽ đậm nhạt, bóng đổ và diễn tả chất của vật mẫu

4. Đẩy sâu chi tiết, tạo không gian, nhấn trọng tâm và hoàn thiện

4

Gợi ý

- Có thể ước lượng hoặc sử dụng que đo để so sánh kích thước, tỉ lệ giữa chiều ngang và chiều dọc của nhóm mẫu cũng như của từng vật mẫu.
- Phác hình bằng nét mờ để có thể chỉnh sửa.

Luyện tập

Em hãy vẽ một nhóm mẫu phức hợp có từ ba dạng khối cơ bản trở lên.

Yêu cầu:

- Bố cục bài vẽ cân đối trên khổ giấy.
- Thể hiện được mối tương quan, tỉ lệ của các vật mẫu.
- Mô phỏng được độ đậm, nhạt tương ứng với chất liệu và màu sắc của vật mẫu.

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ:

- Tỉ lệ giữa các vật mẫu trên bài vẽ như thế nào?
- Nhận xét độ đậm, nhạt của bài vẽ so với màu sắc và chất liệu của mẫu vẽ.

Tĩnh vật

Bài vẽ chì của
Lương Thị Hải Yến, Tuyên Quang

ỨNG DỤNG

- Các vật mẫu có chất liệu khác nhau thì độ chênh lệch giữa mảng đậm và mảng sáng cũng khác nhau.
- Điểm nhấn đậm hoặc nảy sáng đúng chỗ là kĩ thuật góp phần tả chất và không gian trong bài vẽ.

Tĩnh vật

Bài vẽ chì của
Lê Thị Phượng, Thanh Hoá

Em cần nhớ

- Trước khi bắt đầu thực hiện bài vẽ, cần so sánh và phân tích vật mẫu. Để bài vẽ theo mẫu đạt kết quả tốt, cần rèn luyện kĩ năng quan sát và thực hành thường xuyên, đồng thời luôn tuân thủ quy tắc trong hội họa: gần to – xa mờ, gần to – xa nhỏ.
- Độ sáng, tối là kết quả của tương quan tỉ lệ đậm, nhạt trong bức vẽ. Khi vẽ một mảng đậm là gián tiếp tạo ra một mảng sáng bên cạnh. Vẽ đậm nhạt theo nguồn sáng chiếu vào có thể tạo được không gian trên bài vẽ.

Yêu cầu cần đạt

- Nhận biết được đặc điểm, tỉ lệ, khối của thể loại phù điêu chân dung phác mảng.
- Hiểu được phương pháp phác mảng chân dung trên phù điêu.
- Mô phỏng được phù điêu chân dung theo dạng khối phác mảng.
- Chia sẻ được vẻ đẹp của phù điêu chân dung trong nghệ thuật điêu khắc.

QUAN SÁT - NHẬN THỨC

Tìm hiểu các hình ảnh theo gợi ý sau:

- Hình khái quát của khuôn mặt người là hình gì?
- Chỉ ra những tỉ lệ bằng nhau trên khuôn mặt người.
- Mô tả khối của các bộ phận mắt, mũi, miệng.

1

2

1. Chân dung trong tượng nhà mồ ở Tây Nguyên
2. Tượng phác mảng mô phỏng khuôn mặt người nhìn thẳng
3. Tượng phác mảng mô phỏng khuôn mặt người nhìn nghiêng
4. Tượng phác mảng mô phỏng các bộ phận trên khuôn mặt người

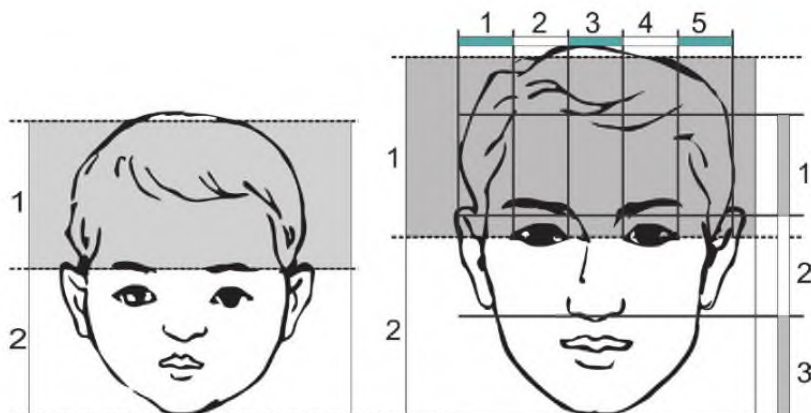
3

4

5

6

5. Tượng chân dung phác mảng

6. Tỷ lệ khuôn mặt trẻ em và người lớn

Em có biết

- Đầu người có dạng hình quả trứng. Khối của mặt người có thể chia thành ba diện lớn. Diện phía trước gồm: trán, gò má và vùng vòm miệng; hai diện bên gồm: má và thái dương.
- Tỷ lệ khuôn mặt người trưởng thành được tính là: từ đỉnh đầu đến mắt bằng từ mắt đến cằm; từ chân tóc đến chân lông mày bằng từ chân lông mày đến chân mũi và bằng từ chân mũi đến cằm. Tuy vậy, tùy theo lứa tuổi và đặc điểm riêng ở mỗi người mà các khoảng cách sẽ thay đổi.
- Phác mảng là thuật ngữ chỉ cách tạo hình dạng khối bằng các diện phẳng đơn giản, khúc chiết để mô phỏng một cách khái quát cấu trúc của khối trong điêu khắc.

SÁNG TẠO

Tìm ý tưởng

Ước lượng
độ tuổi
của nhân vật

1

Xác định
đặc điểm riêng
của nhân vật

2

Dự kiến
vật liệu
thực hành

3

1. Dựng hình, khối khái quát và xác định tỉ lệ các bộ phận

2. Cắt bỏ đất để tạo hình hốc mắt, khối mũi và trán

3. Đắp thêm đất để tạo khối mắt, mũi, miệng

4. Chỉnh sửa hình khối và hoàn thiện sản phẩm

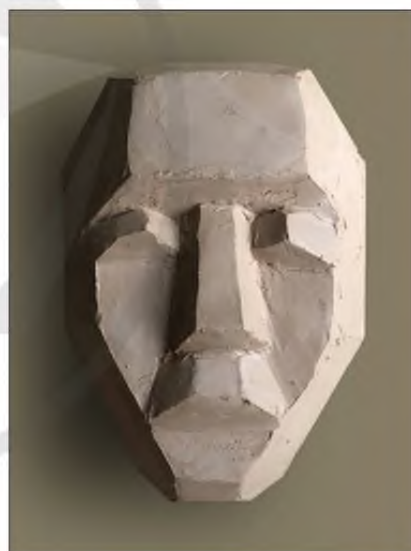
1

2

3

4

Gợi ý

- Có thể thay đổi tỉ lệ các bộ phận trên khuôn mặt cho phù hợp với đặc điểm nhân vật đã chọn.
- Ngoài sử dụng đất, có thể sử dụng cát ẩm, các loại vật liệu mềm để tạo sản phẩm điêu khắc dạng khối 3D.

Luyện tập

Em hãy thực hiện một sản phẩm phù điêu mô phỏng mặt người hoặc chân dung người bằng đất hoặc bất kì vật liệu nào phù hợp với kĩ thuật tạo khối trong nghệ thuật điêu khắc.

Yêu cầu:

- Thể hiện bài tập dạng phù điêu theo dạng phác mảng.
- Gọi được đặc điểm lứa tuổi hoặc đặc điểm riêng của nhân vật.

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ:

- Giới thiệu về sản phẩm của mình.
- Nhận xét sản phẩm của bạn về tạo hình tỉ lệ, diện, mảng, khối,...
- Liên hệ với các phong cách nghệ thuật dân gian đã học.

ỨNG DỤNG

- Nghệ thuật tạo hình con rối, tượng gỗ của đồng bào Tây Nguyên, nghệ thuật gấp giấy Origami, gấp giấy hình con vật có sự tương đồng rõ nét với phong cách tạo hình đơn giản, mang tính khái quát cao.
- Có thể sử dụng kĩ thuật tạo hình phác mảng để sáng tạo nhiều kiểu mặt nạ phục vụ cho các lễ hội hay nhu cầu cá nhân.

Tượng mặt người
Sản phẩm phù điêu
của Minh Khôi, Hà Nội

Mặt nạ – Sản phẩm nghệ thuật gấp giấy
Origami của Fynn Jackson, Thụy Điển

Em cần nhớ

- Tượng phác mảng là một hình thức thực hành điêu khắc cơ bản giúp người học kĩ thuật hiểu được cấu tạo khái quát của khối và ý thức rõ ràng về không gian ba chiều của nghệ thuật điêu khắc.
- Nghệ thuật điêu khắc dân gian thường tạo hình, khối đơn giản để khái quát được đặc điểm của nhân vật. Điêu khắc dân gian là di sản quý giá, cần được bảo tồn và phát triển.

Yêu cầu cần đạt

- Hiểu được ý nghĩa, hoạt động của ngày Tết và mùa xuân.
- Khai thác được hình ảnh đặc trưng về chủ đề ngày Tết và mùa xuân vào sản phẩm mỹ thuật.
- Thực hành được bức tranh có bố cục, màu sắc mang không khí Tết và mùa xuân.
- Chia sẻ được tình yêu quê hương, đất nước qua sản phẩm của mình, của bạn.

QUAN SÁT - NHẬN THỨC

Quan sát các bức tranh theo gợi ý sau:

- Bố cục, hình ảnh và màu sắc của bức tranh như thế nào?
- Cảm nghĩ của em sau khi xem những bức tranh về ngày Tết và mùa xuân.
- Chia sẻ một trải nghiệm đặc biệt của em trong dịp Tết.

1

Giao thừa bên Hồ Gươm (1957)

Tranh sơn mài của họa sĩ Nguyễn Tư Nghiêm
Nguồn: Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam

2

Chợ hoa đào (1985)

Tranh lụa của họa sĩ Lương Xuân Nhị
Nguồn: Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam

3

Ngày xuân (2014)

Tranh màu nước trên giấy của họa sĩ Vũ Đình Tuấn. Nguồn: Vũ Đình Tuấn

4 **Hội mùa xuân (1979)**
 Tranh lụa của họa sĩ Chu Thị Thánh
 Nguồn: Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam

5 **Chợ tình người H'Mông**
 Tranh xé, dán của Hoàng Thị Phương Liên
 Nguồn: anninhthudo.vn

Em có biết

- Tết còn được gọi là tết Nguyên đán, tết âm lịch, tết cổ truyền. Tết là nét đặc trưng văn hoá của dân tộc Việt Nam. Tết đến, xuân về, các thành viên trong gia đình thường sum họp và cùng nhau thực hiện các hoạt động như: gói bánh chưng, trang trí nhà cửa, mua sắm lễ vật để tiếp đón người thân, bạn bè, vui chơi lễ hội,...
- Không khí đón Tết, vui xuân trên khắp các vùng miền của đất nước là chủ đề và nguồn cảm hứng vô tận trong sáng tác nghệ thuật.

SÁNG TẠO

Tìm ý tưởng

Xác định
nội dung, chủ đề

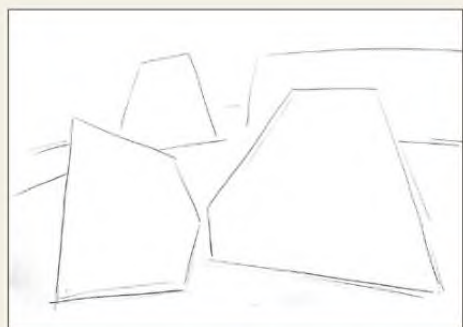
1

Xác định
hình tượng làm
nổi bật chủ đề

2

Tưởng tượng
về bức tranh và
cách thể hiện

3

1

2

3

4

1. Tìm bố cục, vẽ phác mảng hình
2. Vẽ chi tiết các hình ảnh
3. Vẽ màu
4. Hoàn thiện sản phẩm

Gợi ý

- Hình ảnh đặc trưng của chủ đề ngày Tết và mùa xuân có thể khai thác như: sinh hoạt trong gia đình, thiên nhiên, chợ Tết, các hoạt động lễ hội,...
- Tùy theo phong tục vùng miền khác nhau, ngày Tết và mùa xuân có thể gắn liền với các hình tượng hoa đào, hoa mai, bánh chưng, cây nêu hoặc những hình tượng điển hình của mỗi dân tộc.

Luyện tập

Em hãy chọn một trong những hình thức vẽ, xé, dán để sáng tạo một tác phẩm về đề tài ngày Tết hoặc mùa xuân.

Yêu cầu:

- Vẽ, xé, dán được bức tranh đề tài ngày Tết hoặc mùa xuân.
- Chuẩn bị nội dung ngắn gọn để giới thiệu về tác phẩm.

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ:

- Nội dung bức tranh của em nói lên điều gì?
- Nêu cảm nhận về bức tranh mà em thích nhất.
- Em có nhận xét, góp ý gì cho bài của bạn?

Chúc Tết

Sản phẩm vẽ của Thuỷ Vy, Thái Bình

ỨNG DỤNG

- Em hãy vận dụng quy trình sáng tác mỹ thuật đã học để ứng dụng vào các sản phẩm phục vụ đời sống con người như: thiết kế lịch, trang trí lớp học,...
- Hình ảnh sản phẩm về ngày Tết hoặc mùa xuân có thể sử dụng làm bìa cho các sản phẩm ứng dụng như: lịch Tết, vỏ hộp mứt Tết, thời trang,...

Thiệp tết

Sản phẩm thiết kế của lớp 9A5, Hà Nội

Bao lì xì

Nguồn: Tác giả

Lịch Tết

Sản phẩm thiết kế của Nhật Nam, Hà Nội

Em cần nhớ

- Tết Nguyên đán luôn là đề tài hấp dẫn để các họa sĩ sáng tạo và phản ánh sinh động đời sống với nhiều hoạt động văn hoá phong phú, đa dạng.
- Vẽ tranh về đề tài Tết và mùa xuân không chỉ giúp các em lưu giữ giá trị của tết cổ truyền mà còn mang ý nghĩa gắn kết trong cộng đồng, gia đình,... Đó là truyền thống tốt đẹp của người Việt Nam.

Yêu cầu cần đạt

- Hiểu được cách thức sáng tạo và hình thành ý tưởng thiết kế thời trang.
- Phác thảo và trình bày được ý tưởng thiết kế sản phẩm thời trang.
- Thể hiện được bản vẽ hoặc sản phẩm dạng mô hình.
- Chia sẻ được cảm nhận về sản phẩm.

QUAN SÁT - NHẬN THỨC

Tìm hiểu các hình ảnh theo gợi ý sau:

- Em hiểu thế nào về ý tưởng và thực hành sáng tạo mẫu thời trang?
- Mô tả ý tưởng sáng tạo độc đáo trong các mẫu thiết kế.
- Nhận xét về hình dáng, màu sắc, họa tiết, chất liệu trong các mẫu thiết kế.

1

2

3

4

1. Ý tưởng thiết kế váy từ vải cũ

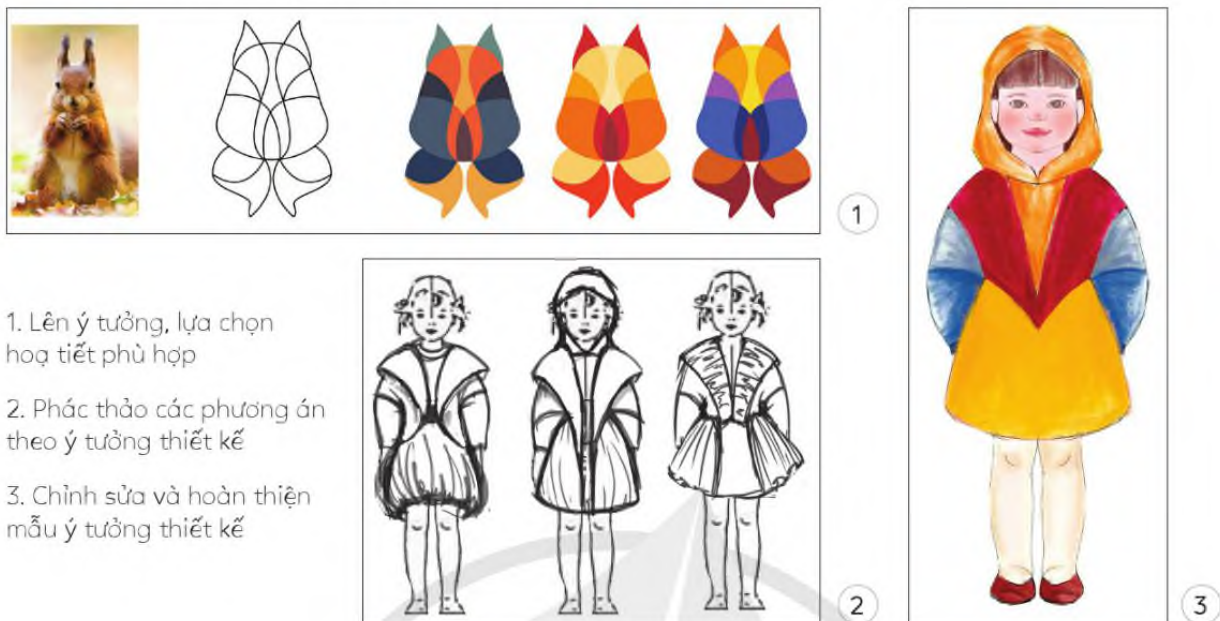
2. Ý tưởng thiết kế váy từ bìa carton

3. Mẫu thiết kế *Cung đàn sườn núi* của Nguyễn Thị Thuỳ Dương

4. Mẫu thiết kế lấy ý tưởng từ trang phục của người dân tộc Mông của Hồ Thị Ánh Tuyết

Nguồn: Báo Thanh niên

Các bước tìm ý tưởng và thực hành thiết kế mẫu thời trang:

1. Lên ý tưởng, lựa chọn họa tiết phù hợp
2. Phác thảo các phương án theo ý tưởng thiết kế
3. Chỉnh sửa và hoàn thiện mẫu ý tưởng thiết kế

Nguồn: Hoàng Thanh Thảo, Hà Nội

Em có biết

- Thiết kế thời trang là quá trình sáng tạo ra những bộ sưu tập thời trang hay mẫu trang phục. Một bộ sưu tập thời trang có thể phát triển thành nhiều mẫu trang phục khác nhau dựa trên cùng một ý tưởng thiết kế.
- Ý tưởng thiết kế có thể bắt nguồn từ vẻ đẹp của thiên nhiên, các loài vật hoặc con người,... Khi tìm thấy ý tưởng, nhà thiết kế sẽ ghi chép lại bằng nhiều cách như: phác họa, kí họa, chụp hình,...
- Các bước để tạo ra một bản thiết kế: xây dựng ý tưởng cho trang phục (tìm hiểu xu hướng thiết kế mới để tạo cảm hứng sáng tạo ý tưởng); vẽ mẫu minh họa (xây dựng biểu tượng, cấu trúc, phương án phối màu); phác thảo các kiểu dáng mẫu của bộ sưu tập; hoàn thiện và thể hiện sản phẩm.

SÁNG TẠO

Tìm ý tưởng

Xác định nội dung, chủ đề thiết kế

1

Vẽ hình dáng và hình ảnh/họa tiết trên mẫu

2

Chọn phương pháp thực hành

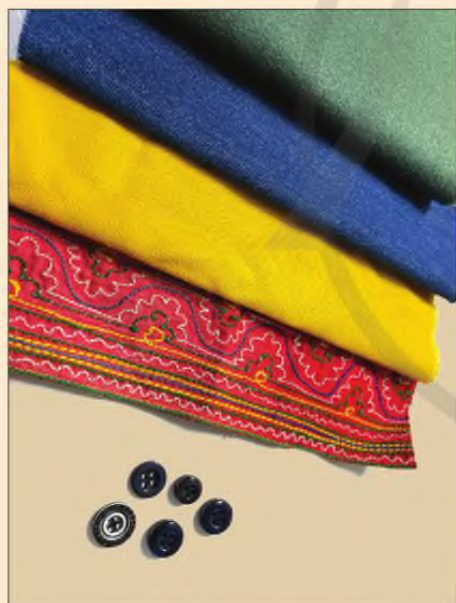
3

1

2

1. Lựa chọn biểu tượng và kiểu dáng trang phục
2. Phác thảo ý tưởng chi tiết mẫu thiết kế
3. Tạo hình hoạ tiết từ vật liệu sẵn có
4. Hoàn thiện thiết kế mẫu trang phục

3

4

Gợi ý

- Có thể tìm ý tưởng thiết kế từ việc mô phỏng thiên nhiên, hoa văn, hoạ tiết truyền thống, trang phục dân tộc, đặc điểm hoạt động nghề nghiệp của người sử dụng,...
- Lựa chọn các hoạ tiết có tỉ lệ phù hợp với kích thước của sản phẩm, tạo được sự hài hoà giữa hình và nền trên sản phẩm thiết kế.
- Ngoài vẽ trang trí, có thể cắt, dán các hoạ tiết, hình ảnh để tạo mẫu cho sản phẩm.
- Sử dụng mẫu tỉ lệ cơ thể người để phác hình dáng phù hợp với lứa tuổi.

Luyện tập

Em hãy thiết kế trang phục theo chủ đề sự kiện tự chọn hoặc cho nhóm, câu lạc bộ,...

Yêu cầu:

- Phác thảo được hình dáng sản phẩm theo ý tưởng sáng tạo.
- Thể hiện được ý tưởng thiết kế ở dạng bản vẽ hoặc mô hình sản phẩm.

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ:

- Ý tưởng thiết kế sản phẩm của em.
- Quá trình thực hiện mẫu ý tưởng thiết kế sản phẩm của em.
- Em có nhận xét, góp ý gì cho bài của bạn?

ỨNG DỤNG

Quá trình thực hành tìm ý tưởng sáng tạo giúp em tạo được các mẫu thời trang phong phú và ứng dụng vào cuộc sống như: các phong trào, hoạt động của nhà trường, lễ hội,...

Sản phẩm thiết kế trang phục thể thao của Phan Duy, Hà Nội

Em cần nhớ

- Thời trang là nhu cầu thiết yếu cũng là xu hướng làm đẹp của con người.
- Lên ý tưởng là bước đầu tiên và rất quan trọng của một quy trình thiết kế thời trang, ý tưởng thiết kế chỉ là một trong nhiều quy trình thao tác của một nhà thiết kế thời trang.

Yêu cầu cần đạt

- Hiểu được ý nghĩa, vai trò của nghệ thuật hoá trang trong nghệ thuật và đời sống.
- Trình bày được ý tưởng và sáng tạo sản phẩm dựa trên nhân vật yêu thích.
- Vận dụng được nghệ thuật hoá trang để diễn tả tính cách nhân vật phù hợp với cốt truyện và hoàn cảnh thực tiễn.
- Chia sẻ được ý tưởng và cảm nhận về sản phẩm trong bài học.

QUAN SÁT - NHẬN THỨC

Tìm hiểu các hình ảnh theo gợi ý sau:

- Nêu cảm nhận về hình tượng nhân vật trong mỗi hình ảnh.
- Mô tả hình thức và ý nghĩa của chi tiết em ấn tượng trong hình ảnh.
- Những chi tiết nào cho thấy diễn viên giống với nhân vật biểu diễn?

1. Hoá trang trong nghệ thuật chèo
Nguồn: Nguyễn Á

2. Hoá trang trong nghệ thuật tuồng
Nguồn: rucospa.vn

3. Hoá trang thành nhân vật trong sân khấu hoá
tác phẩm văn học. Nguồn: Tác giả

4

Lễ hội hoá trang MassKara Festival
Nguồn: pinterest

5

Minh hoạ nhân vật
Nguồn: Mạc Thị Quỳnh Anh

Em có biết

- Hoá trang là một loại hình nghệ thuật tạo hình nhằm thay đổi hình ảnh của một người thành nhân vật biểu diễn, trình diễn trong các sự kiện văn hoá, nghệ thuật. Nghệ thuật hoá trang can thiệp vào hình dáng bên ngoài nhờ trang phục nhân vật, phụ kiện hoá trang và màu vẽ trang điểm.
- Trong nghệ thuật truyền thống và các lễ hội dân gian, nghệ thuật hoá trang tái hiện các nhân vật với hình thức cách điệu, hư cấu kết hợp với hiện thực nên hình ảnh rất sinh động, hấp dẫn. Trên thế giới có nhiều lễ hội hoá trang đặc sắc điển hình như: Carnival, Halloween,... Ở Việt Nam, nghệ thuật biểu diễn sân khấu tuồng, chèo sử dụng nghệ thuật hoá trang rất đặc biệt.

SÁNG TẠO

Tìm ý tưởng

Xác định
chủ đề
hoá trang

1

Xác định hình ảnh
đặc trưng
của nhân vật

2

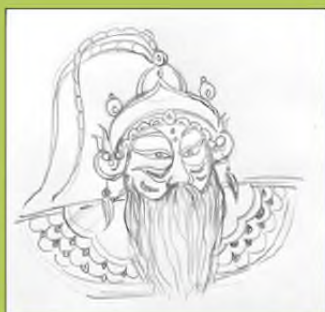
Xác định vật liệu
và cách hoá trang

3

Thực hành

Tạo hình phụ kiện hoá trang nhân vật trong nghệ thuật tuồng

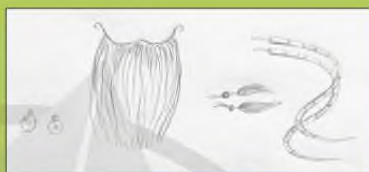
1

2

1. Vẽ phác nhân vật muốn hoá trang
2. Vẽ chi tiết các phụ kiện sử dụng để hoá trang
3. Tạo hình các phụ kiện bằng chất liệu phù hợp
4. Hoàn thiện sản phẩm

3

4

Gợi ý

- Phác thảo ý tưởng nhân vật và các chi tiết đặc trưng của nhân vật trước khi thực hành tạo sản phẩm.
- Tùy theo ý tưởng và nhân vật muốn hoá trang, có thể chuẩn bị trang phục, phụ kiện thời trang, mặt nạ, màu vẽ trang điểm và các phụ kiện hỗ trợ trang điểm,...
- Có thể sử dụng tượng mẫu làm nhân vật để hoá trang thay thế cho người thật.

Luyện tập

Em hãy lựa chọn hình thức thực hành nghệ thuật hoá trang tạo hình nhân vật theo ý thích.
Yêu cầu:

- Sử dụng phương pháp vẽ hoặc tạo hình 3D tùy theo điều kiện thực tế của lớp học.
- Tạo được đặc điểm nhân vật bằng cách trang điểm hoặc sử dụng phụ kiện.
- Chuẩn bị nội dung ngắn gọn để giới thiệu sản phẩm.

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ:

- Các chất liệu được sử dụng hoá trang trong sản phẩm của mình, của bạn.
- Giới thiệu ý tưởng và quy trình thực hành.
- Góp ý, nhận xét cho sản phẩm của các bạn.

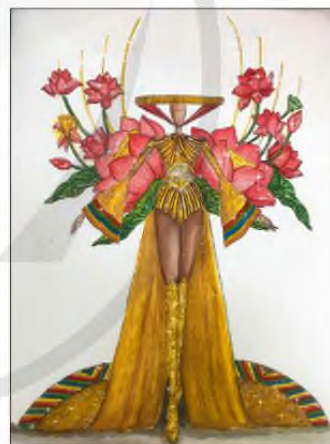
Hoá trang nhân vật chú hề
Sản phẩm của Tuệ An, Đồng Nai

ỨNG DỤNG

• Nghệ thuật hoá trang có thể được áp dụng vào học tập qua hình thức đóng vai nhân vật trong các câu chuyện, tình huống học tập,...

• Trang điểm và lựa chọn trang phục phù hợp với môi trường, lứa tuổi cũng là một hình thức áp dụng nghệ thuật hoá trang.

Tác phẩm Ánh liên
của tác giả Phạm Thanh Việt

Em cần nhớ

- Để trở thành chuyên gia hoá trang cần phải học mỹ thuật cơ bản và các kỹ năng trang điểm, thiết kế phụ kiện và chi tiết để tạo hình nhân vật.
- Hoá trang là cách thể hiện đặc điểm về ngoại hình và tính cách đặc trưng của mỗi nhân vật.
- Các ngành đào tạo về hoá trang thường liên quan đến nghệ thuật thời trang, sân khấu, điện ảnh, truyền hình,...

Yêu cầu cần đạt

- Nhận biết được kĩ thuật in trở thùng trong nghệ thuật và đời sống.
- Tạo được khuôn in trở thùng và in được sản phẩm.
- Phác thảo được phương án trang trí với khuôn in đã tạo.
- Chia sẻ, vận dụng được xu hướng thẩm mỹ trong cuộc sống.

QUAN SÁT - NHẬN THỨC

Tìm hiểu các hình ảnh theo gợi ý sau:

- Gọi tên những hình ảnh và sản phẩm tạo hình từ khuôn in trở thùng.
- Tại sao những nét tách rời các mảng hình của đối tượng in không dính liền với nhau?
- Kể tên những sản phẩm in tương tự mà em biết.

1

2

1. Mẫu trở giấy các con vật
Nguồn: Tác giả

2. Trang trí cửa bằng khuôn in mô típ quả thông
Nguồn: Tác giả

3. Chiếu cói in hoa văn. Nguồn: Phạm Quốc Duy

3

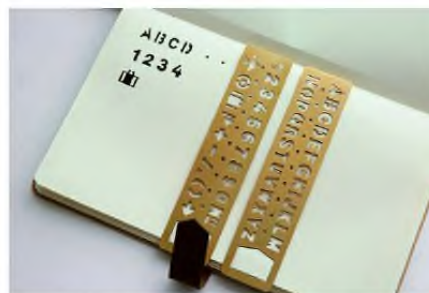
Nhận xét về cách tạo hình khuôn in của các sản phẩm theo gợi ý sau:

- Cách đơn giản để cắt các hình đối xứng là gì?
- Chi tiết nào giúp các thành phần của khuôn in không bị tách rời?
- Khuôn in được sử dụng như thế nào?

1

In hoa văn trang trí tường nhà
Nguồn: royaldesignstudio.com

2

Thước kẻ có khuôn in chữ cái, chữ số
Nguồn: vn.bestdealplus.com

Em có biết

- Nghệ thuật in trổ khuôn được thực hiện bằng cách vẽ hình theo từng mảng rời để tạo đối tượng, sau đó trổ thủng để tạo lỗ hoặc cửa sổ để in màu.
- Để tạo được khuôn in, người ta dùng các đoạn thẳng để nối những thành phần tách rời của đối tượng in. Ví dụ: chữ O, chữ A có phần bên trong tách rời nên cần một nét để nối liền với phần bên ngoài. Khi tạo hoa văn trang trí đối xứng, người ta gấp giấy theo trục đối xứng để cắt và tạo sự cân đối.
- Vật liệu làm khuôn in rất phong phú, có thể là các loại giấy, bìa, mica,... Một số khuôn in được làm bằng kim loại, nhựa để dùng lâu dài. Hiện nay, có một số loại máy cắt bằng công nghệ CNC và tia la-de (laser) dùng để cắt giấy, gỗ, kim loại.

SÁNG TẠO

Tim ý tưởng

Chọn chủ đề
và mục đích
trang trí

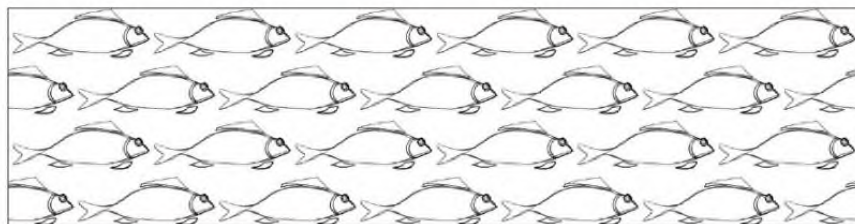
1

Chọn hình ảnh,
mô típ trang trí

2

Chọn vật liệu
thực hành

3

1

Lên ý tưởng
hình trang trí
từ mẫu khuôn in

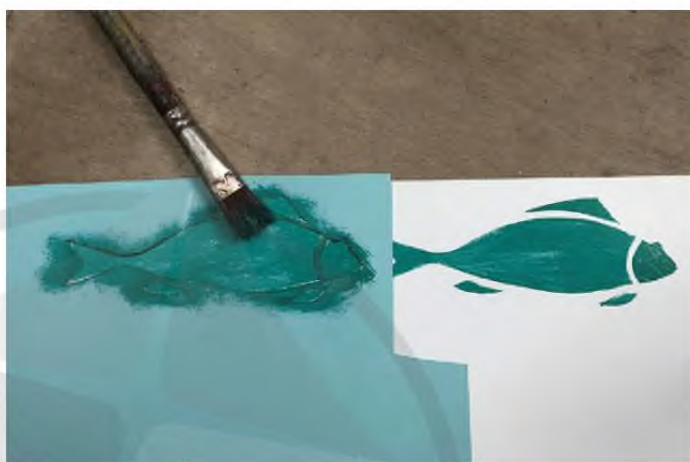
2

Vẽ hình theo ý tưởng

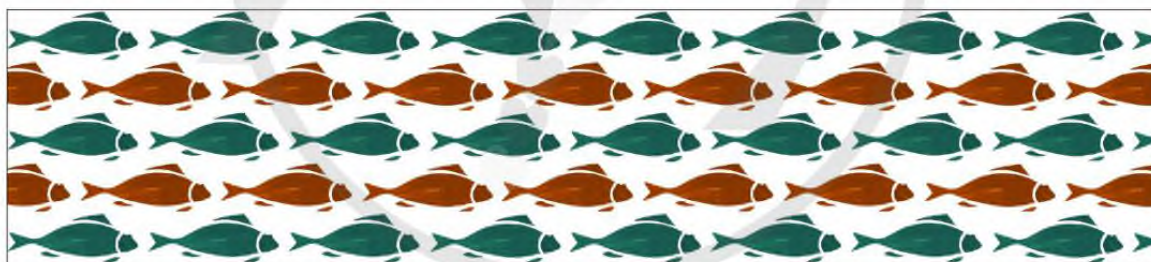
3

Dùng dao trổ hoặc cắt bằng kéo
để khoét thủng các mảng

4

In sản phẩm lên bề mặt giấy

5

In hình theo nguyên lí lặp lại hoặc chuyển động để tạo mảng trang trí lớn

Gợi ý

- Tuỳ theo sản phẩm để chọn hình ảnh, mô típ trang trí phù hợp về kích thước và thể loại. Có thể kết hợp nhiều khuôn trổ khác nhau để tạo ra sản phẩm trang trí phong phú.
- Vẽ hình chi tiết theo dạng các mảng lắp ghép bên cạnh nhau.
- Trong kĩ thuật trổ khuôn, phần trổ hoặc cắt bỏ là phần chính để in màu, phần để lại là phần liên kết các mảng và không in.
- Một số kiểu chữ trên máy tính được thiết kế sẵn có thể dùng trổ khuôn như: Vnstamp, Vni-stencilU Stencil, Towards,...

Luyện tập

Em hãy xây dựng một hình tượng, hoa văn để làm khuôn in và phác thảo phương án sử dụng khuôn in đó để tạo ra sản phẩm trang trí.

Yêu cầu:

- Lựa chọn hình tượng, hoa văn phù hợp với chủ đề và sản phẩm trang trí.
- In được hình và trình bày phương án sử dụng khuôn in.

Trang trí tường bằng khuôn trở giấy
Sản phẩm in của
Vũ Phương Linh, Nam Định

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ:

- Giới thiệu quá trình tạo khuôn in của em.
- Mô tả nguyên lý tạo hình có trong phương án trang trí.
- Chia sẻ với các bạn kinh nghiệm của em có được qua bài học.

Trang trí hình vuông in trở khuôn
Sản phẩm in của
Đinh Thảo Vy, Nam Định

ỨNG DỤNG

- Nghệ thuật tạo khuôn in được ứng dụng rộng rãi trong cuộc sống. Với một họa tiết, có thể sắp xếp theo nguyên lý lặp lại, chuyển động để tạo ra một mảng trang trí lớn trong không gian kiến trúc.
- Hình ảnh từ kỹ thuật trở khuôn cũng được sử dụng trực tiếp để tạo ra những bức tranh trở giấy, làm thiệp chúc mừng và các sản phẩm lưu niệm.

Ứng dụng sản phẩm in

Em cần nhớ

- Nghệ thuật trở giấy ban đầu là nghề thủ công mỹ nghệ đặc sắc, xuất hiện ở Việt Nam và nhiều nước châu Á như: Nhật Bản, Trung Quốc,... Nghệ thuật trở giấy nổi bật ở sự khéo léo, tinh xảo và có tính ứng dụng cao.
- Ngày nay, công nghệ in ấn hiện đại rất đa dạng nhưng những kỹ thuật dân gian truyền thống vẫn cần được lưu giữ và phát triển.

Yêu cầu cần đạt

- Nêu được nội dung, ý nghĩa của khẩu hiệu, biểu ngữ trong cuộc sống.
- Biết cách bố cục, ngắt dòng, chọn kiểu chữ phù hợp với nội dung.
- Thực hiện được sản phẩm bằng kỹ thuật kẻ chữ hoặc sử dụng phần mềm máy tính.
- Chia sẻ được thông điệp, ý nghĩa của sản phẩm thực hành.

QUAN SÁT – NHẬN THỨC

Tìm hiểu các hình ảnh theo gợi ý sau:

- Bố cục, màu sắc và kiểu chữ trong khẩu hiệu, biểu ngữ như thế nào?
- Chỉ ra những hình thức trang trí trên khẩu hiệu, biểu ngữ?
- Vai trò của nghệ thuật chữ trong thiết kế khẩu hiệu, biểu ngữ là gì?

1

Khẩu hiệu và biểu ngữ
Trường Đại học Sư phạm Hà Nội
Nguồn: Tác giả

2

Biểu ngữ bảo vệ môi trường
Nguồn: vvc.vn

3

Khẩu hiệu và biểu ngữ trong lớp học
Nguồn: Nguyễn Thị Hoa Phượng,
giáo viên Mỹ thuật, thành phố Vinh, Nghệ An

ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH

TUỔI TRẺ XUNG KÍCH, SÁNG TẠO XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC

ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH

TUỔI TRẺ VIỆT NAM XUNG KÍCH, TÌNH NGUYỆN VÌ CUỘC SỐNG CỘNG ĐỒNG

4

Khẩu hiệu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh

Nguồn: Tác giả

Em có biết

- Khẩu hiệu, biểu ngữ là một lời văn ngắn gọn được diễn tả cô đọng, dùng để khích lệ, động viên, giáo dục, tuyên truyền,... trong các phong trào thi đua, hoạt động xã hội, tuần hành, diễu hành, sự kiện hay trong môi trường lao động sản xuất, học tập,...
- Nghệ thuật sử dụng chữ trong thiết kế khẩu hiệu, biểu ngữ bao gồm các hình thức sử dụng kiểu chữ cơ bản, chữ biến thể hoặc chữ cách điệu tùy theo mục đích của thông tin.
- Màu sắc trong khẩu hiệu, biểu ngữ thường nổi bật để tăng hiệu quả thông tin, đồng thời kết hợp trang trí nền, hoa văn hoặc các hình biểu tượng.

SÁNG TẠO

Tìm ý tưởng

Xác định
nội dung
khẩu hiệu

1

Xác định kiểu chữ
phù hợp
với nội dung

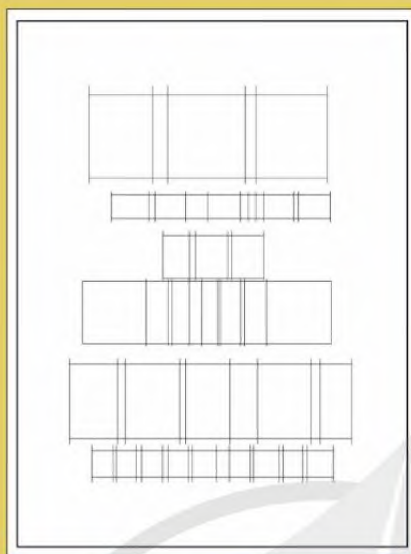
2

Chọn
phương pháp
thực hành

3

1. Xác định khuôn khổ, bố cục của dòng chữ
2. Chọn kiểu chữ phù hợp
3. Vẽ màu
4. Hoàn thiện sản phẩm

1

2

3

4

Gợi ý

- Ngắt câu, xuống dòng trong khẩu hiệu, biểu ngữ cần chính xác, tránh gây hiểu sai lệch nội dung thông tin. Lựa chọn kiểu chữ phải phù hợp với nội dung, ý nghĩa và đối tượng nhận thông tin.
- Bố cục của khẩu hiệu, biểu ngữ có thể theo chiều ngang (dài bằng dài), chiều dọc kết hợp hình trang trí và sử dụng kết hợp cỡ chữ lớn, nhỏ khác nhau phụ thuộc vào nội dung thông tin.
- Có thể sử dụng các phần mềm trên máy tính để thiết kế khẩu hiệu, biểu ngữ như: Canva, Adobe illustrator, Gimp,... Hãy trao đổi với giáo viên để được hỗ trợ.

Luyện tập

Em hãy chọn một chủ đề có ý nghĩa để thực hành kẻ, vẽ hoặc cắt dán một khẩu hiệu, biểu ngữ theo ý thích.

Yêu cầu:

- Khẩu hiệu, biểu ngữ phải có kiểu chữ phù hợp với thông tin.
- Ngắt câu, ngắt dòng hợp lí, không làm sai lệch thông tin.
- Có thể thiết kế trên máy tính bằng các phần mềm đồ họa.

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ:

- Bố cục, cách sử dụng màu sắc, ngắt câu, ngắt dòng.
- Thuận lợi và khó khăn khi thực hành thiết kế khẩu hiệu, biểu ngữ.
- Thông điệp và ý nghĩa của khẩu hiệu, biểu ngữ.
- Nhận xét, góp ý cho sản phẩm của các bạn.

Thiết kế khẩu hiệu
Sản phẩm thiết kế của Hải Bình, Đà Nẵng

ỨNG DỤNG

- Vận dụng nghệ thuật chữ để sáng tạo các sản phẩm phục vụ đời sống như: thiết kế các khẩu hiệu trang trí lớp học; tham gia thiết kế khẩu hiệu, biểu ngữ trong các cuộc thi về bảo vệ môi trường, an toàn giao thông;...
- Thiết kế khẩu hiệu, biểu ngữ có thể thêm hình ảnh và màu sắc phù hợp để truyền tải thông điệp hiệu quả, phù hợp mục đích và không gian sử dụng;...

Thiết kế khẩu hiệu
Sản phẩm thiết kế của An Dung, Đồng Nai

Em cần nhớ

- Khẩu hiệu, biểu ngữ là sản phẩm mỹ thuật ứng dụng để truyền đạt thông tin, tạo ấn tượng mạnh.
- Có nhiều cách để thiết kế khẩu hiệu, biểu ngữ đẹp bao gồm sử dụng các kiểu chữ, các hiệu ứng hình ảnh, màu sắc và các kích thước chữ khác nhau.

Yêu cầu cần đạt

- Hiểu được vai trò của bìa sách trong nghệ thuật và đời sống.
- Trình bày được cấu trúc của bìa sách và cách thiết kế bìa sách.
- Thiết kế được bìa sách phù hợp với thể loại, nội dung của sách, có thể áp dụng phần mềm thiết kế.
- Chia sẻ được cảm nhận về sản phẩm thiết kế và xu hướng thiết kế hiện đại.

QUAN SÁT - NHẬN THỨC

Quan sát các hình ảnh theo gợi ý sau:

- Mô tả các thành phần của một bìa sách.
- Chỉ ra sự khác nhau về hình thức thiết kế các loại bìa sách.
- Chỉ ra thông tin trên từng bìa sách.
- Giới thiệu một cuốn sách có bìa ấn tượng nhất mà em biết.

Sách văn học, nghệ thuật

Sách giáo khoa

Sách chính trị, lí luận

Một mẫu thiết kế sách thiếu nhi. Nguồn: Tác giả

Em có biết

- Bìa sách gồm: bìa trước, bìa sau và phần gáy. Trong đó, bìa trước là phần quan trọng nhất giúp làm nổi bật nội dung, thông điệp của cuốn sách.
- Các họa sĩ thiết kế bìa sách bằng cách sử dụng chữ hoặc kết hợp chữ và hình minh họa. Ngày nay, bìa sách thường được tạo bằng các phần mềm thiết kế đồ họa trên máy tính.
- Mỗi thể loại sách đều có hình thức thiết kế bìa sách khác nhau cho phù hợp với nội dung và đối tượng độc giả hướng đến.

SÁNG TẠO

Tìm ý tưởng

Tìm hiểu thể loại,
nội dung của sách

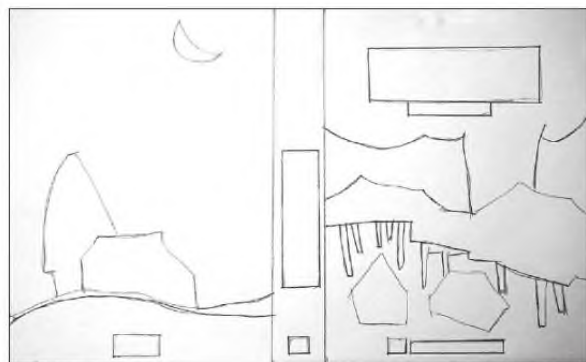
1

Xác định bố cục,
chọn hình
minh họa, chữ
phù hợp với nội dung

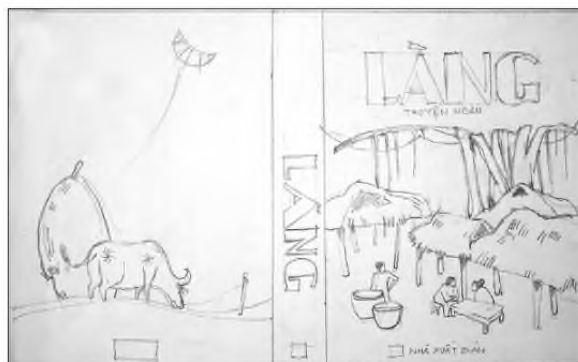
2

Xác định
phương pháp
thiết kế

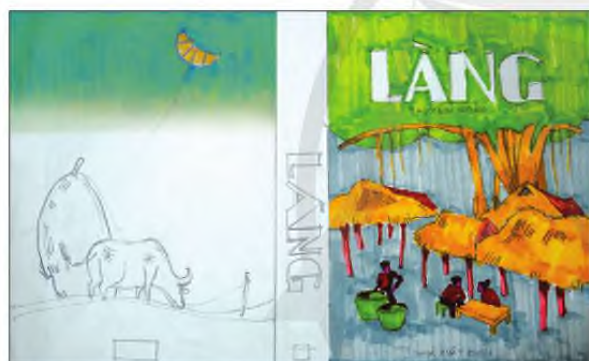
3

- ① Tìm bố cục, vẽ phác mảng hình, mảng chữ (tên sách, tên tác giả, nhà xuất bản và hình ảnh biểu trưng,...)

- ② Vẽ chi tiết, chọn kiểu chữ và hình minh họa phù hợp với nội dung của sách

- ③ Vẽ màu

- ④ Hoàn thiện sản phẩm

Gợi ý

- Chọn một bố cục phù hợp với ý tưởng thiết kế bìa sách (bố cục hình là chính, chữ là phụ; chữ là chính, hình là phụ; chỉ có chữ hoặc hình và chữ kết hợp hài hoà;...). Bìa sách cần có tên tác giả, tác phẩm, logo và tên của nhà xuất bản. Không nên dùng quá ba kiểu chữ trên bìa sách, kích thước chữ hợp lí để gây ấn tượng với người đọc.
- Có thể sử dụng các phần mềm đơn giản như: Paint, PowerPoint, Canva,... hoặc các phần mềm thiết kế đồ họa chuyên nghiệp như: Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, Corel Draw,... để thiết kế bìa sách. Hãy trao đổi với giáo viên nếu lựa chọn thiết kế bìa sách bằng phần mềm trên máy.

Luyện tập

Em hãy sử dụng chữ trang trí hoặc chữ kết hợp hình minh hoạ để thiết kế trang bìa cho cuốn sách mà em yêu thích.

Yêu cầu:

- Thiết kế trong khuôn khổ vuông (19×19 cm) hoặc chữ nhật (17×24 cm).
- Hình ảnh và kiểu chữ thể hiện được nội dung và thể loại của cuốn sách.
- Vẽ bằng tay hoặc sử dụng phần mềm thiết kế trên máy tính phù hợp với điều kiện học tập của em.

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ:

- Kiểu chữ, hình minh hoạ và màu sắc của bìa sách.
- Bố cục của bìa sách (cách sắp xếp hình minh hoạ và chữ trên bìa sách).

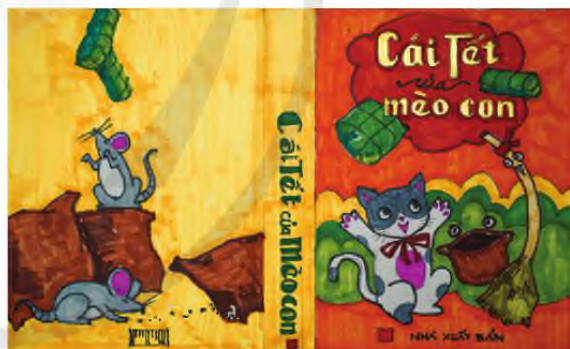

Sản phẩm thiết kế của Tường Vy, Hà Nội

ỨNG DỤNG

- Hiện nay, có nhiều trang web, phần mềm đồ hoạ giúp thiết kế bìa sách nhanh, hiệu quả. Em có thể dùng các phần mềm, trang web này để thực hiện thêm nhiều ý tưởng sáng tạo thiết kế bìa sách.
- Ứng dụng vào thiết kế bìa tập san, sổ tay,... trong các cuộc thi, phong trào do trường, lớp tổ chức.

Sản phẩm thiết kế của Gia Khánh, Vũng Tàu

Em cần nhớ

- Tùy thuộc vào thể loại, tính chất, nội dung của từng loại sách mà có cách trang trí bìa sách khác nhau, đòi hỏi người thiết kế phải hiểu rõ nội dung, đối tượng dùng sách để đưa ra sản phẩm bìa sách phù hợp và đạt hiệu quả nhất.
- Bìa sách đẹp phải đảm bảo sự mạch lạc, khúc chiết, góp phần thể hiện nội dung, gây ấn tượng mạnh mẽ với bạn đọc.

HOẠT ĐỘNG CUỐI HỌC KÌ I

THỰC HÀNH LƯU TRỮ SẢN PHẨM

Yêu cầu cần đạt

- Lựa chọn được các sản phẩm tiêu biểu đã sáng tạo được trong học kì I.
- Lập được danh mục sản phẩm, nhật kí sáng tạo.
- Biết cách lưu trữ hình ảnh.
- Nêu được phương án trưng bày, sử dụng sản phẩm đã sáng tạo được.

Ý tưởng lưu trữ sản phẩm

- Bước 1: Thống kê danh mục sản phẩm.
Bước 2: Đặt tên cho bộ sưu tập.
Bước 3: Xác định phương pháp lưu trữ.

Thực hành lưu trữ

Bài tập thực hành:

Lựa chọn một hoặc kết hợp nhiều phương pháp lưu trữ dạng văn bản, hình ảnh, video,... để có bộ sưu tập sản phẩm, tác phẩm mỹ thuật phục vụ trong học tập, chia sẻ và thưởng thức nghệ thuật.

Yêu cầu:

- Thực hiện danh mục sản phẩm, tác phẩm có thông tin về tác giả, tác phẩm, thể loại, chất liệu, kích thước.
- Danh mục là sản phẩm kèm theo nhật kí sáng tạo để làm rõ quá trình hoàn thành sản phẩm.
- Chuẩn bị tư liệu, hình ảnh, nhật kí sáng tạo từ đầu năm học.

Gợi ý một số cách tạo danh mục sản phẩm, tác phẩm:

- Sử dụng văn bản viết tay hoặc file Word, Excel có các cột thông tin cơ bản:

STT	Tác giả	Tác phẩm	Thể loại	Chất liệu
	Tên họa sĩ, học sinh	Tên của tác phẩm	Ví dụ: tranh, tượng, sản phẩm ứng dụng,...	Màu sáp, tổng hợp, in, cắt, dán,...

- Sử dụng văn bản trình chiếu trên phần mềm máy tính với hình ảnh và thông tin theo yêu cầu.
- Sử dụng tập ảnh (Album) kèm thông tin và lời giới thiệu về tác giả, tác phẩm. Ví dụ:

Chợ hoa đào – Tranh lụa của họa sĩ Lương Xuân Nhị.

Họa sĩ đã khái quát về khung cảnh chợ Tết đặc trưng ở thủ đô Hà Nội. Áo dài, khăn mỏ quạ, quần lụa, áo len là những nét trang phục truyền thống của người Việt Nam. Màu hồng của hoa đào hoà với gam màu ấm tạo nên không khí mùa xuân ấm áp.

- Sử dụng máy tính với tệp lưu trữ gồm hình ảnh theo thứ tự và danh mục đi kèm.

Yêu cầu cần đạt

- Nhận biết được đặc điểm của một số trào lưu nghệ thuật, tác giả, tác phẩm điển hình của nghệ thuật đương đại thế giới.
- Tạo được sản phẩm mỹ thuật theo phong cách đặc trưng của nghệ thuật đương đại.
- Giới thiệu và chia sẻ được cảm nhận về tác phẩm nghệ thuật đương đại thế giới, nhận định được giá trị thẩm mỹ của nghệ thuật đương đại.
- Biết sưu tầm, khám phá và tiếp thu giá trị tinh hoa nghệ thuật thế giới.

QUAN SÁT - NHẬN THỨC

Quan sát các hình ảnh, đọc thông tin giới thiệu và cho biết:

- Bố cục, đường nét, màu sắc được thể hiện trong mỗi tác phẩm.
- Nét đặc trưng trong phong cách sáng tác của mỗi trường phái nghệ thuật.
- Đặc điểm, giá trị thẩm mỹ của nghệ thuật đương đại.

Nghệ thuật Đại chúng (Pop Art)

Nghệ thuật Đại chúng tên đầy đủ là Popular Art, xuất hiện vào cuối những năm 1950, lấy cảm hứng từ văn hoá thương mại mang tính đại chúng. Nghệ sĩ thường lấy đồ vật (vỏ lon, biển báo,...), truyện tranh làm chủ đề hoặc là một phần của tác phẩm. Nghệ thuật Đại chúng có ngôn ngữ hình ảnh trẻ trung, thường sử dụng màu rực rỡ, nổi bật, không gian mang tính trang trí, thông điệp của tác phẩm thường phản ánh giá trị văn hoá tinh thần thông qua sản phẩm tiêu dùng nên gần gũi với mọi người. Một số họa sĩ tiêu biểu như: Andy Warhol, Roy Lichtenstein, Claes Oldenburg, George Segal, David Hockney, Ronald Brooks Kitaj, Billy Apple,...

① **Tĩnh vật số 2 (1961)**
Tác phẩm của nghệ sĩ Tom Wesselmann
Nguồn: Bảo tàng nghệ thuật Pasadena, Mỹ

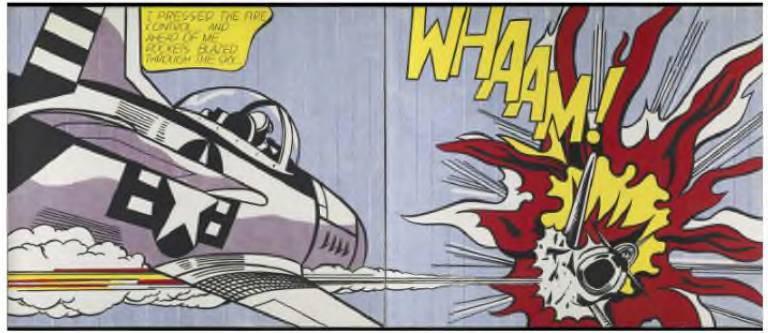

2

Lon súp Campbell bị rách (1962)

Tác phẩm của nghệ sĩ Andy Warhol

Nguồn: Art of the 20th century, Taschen

3

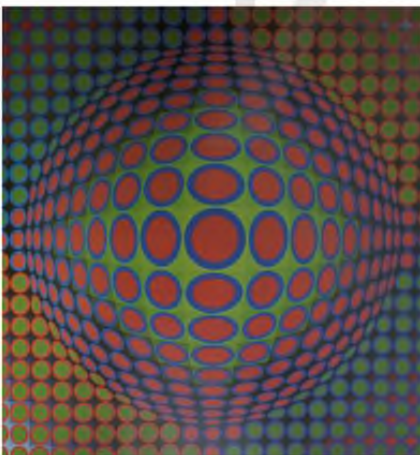
Whaam (1963)

Tác phẩm của nghệ sĩ Roy Lichtenstein

Nguồn: Internet

Nghệ thuật Quang học (Op Art)

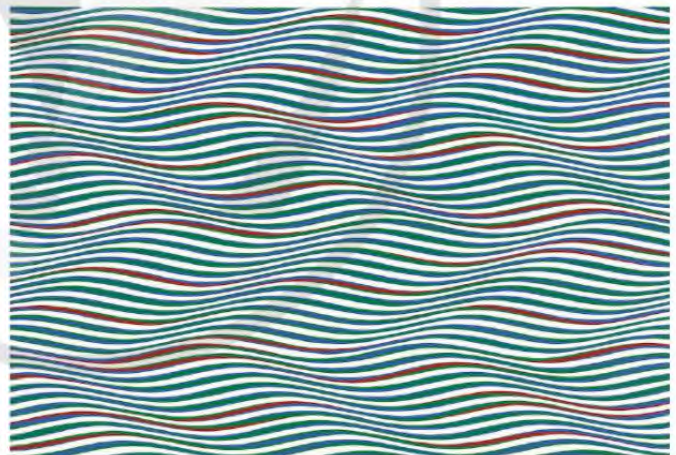
Nghệ thuật Quang học có tên đầy đủ là Optical Art, xuất hiện vào khoảng cuối những năm 1950 cho đến những năm 1960. Các họa sĩ dựa trên lý thuyết về ảo giác quang học, áp dụng luật phối cảnh, nguyên lý màu sắc kết hợp với đặc điểm tiếp nhận hình ảnh của mắt người nhằm tạo hiệu quả chuyển động, độ rung, độ sâu hay ảo giác ba chiều trên mặt phẳng hai chiều. Một số nghệ sĩ tiêu biểu như: Victor Vasarely, Bridget Riley, Richard Nuzskiewicz,... Nghệ thuật Quang học là nguồn cảm hứng cho nhiều lĩnh vực thiết kế, in ấn, quảng cáo, thời trang, trang trí nội thất,...

4

Vega 200 (1968) – Tác phẩm của nghệ sĩ Victor Vasarely

Nguồn: Art of the 20th century, Taschen

5

Red, Green and Blue Twisted Curves (1979)

Tác phẩm của nghệ sĩ Bridget Riley

Nguồn: Art institute Chicago

Nghệ thuật Tối giản (Minimalism Art)

Nghệ thuật Tối giản còn được gọi là nghệ thuật tối thiểu, xuất hiện vào những năm 1960 và đầu những năm 1970. Nghệ sĩ thường dùng các dạng hình học đơn giản như: hình vuông, hình chữ nhật,... giản lược tối đa chi tiết, màu sắc, đường nét đến kết cấu để tạo ra tác phẩm của mình. Một số nghệ sĩ tiêu biểu như: Donald Judd, Ellsworth Kelly, Carl Andre, Ad Reinhardt, Stephan Antonakos,...

6 **To Susan Buckwalter (1964)**
 Tác phẩm của nghệ sĩ Donald Judd
 Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật hiện đại
 San Francisco

7 **Saint Anthony (1996)**
 Tác phẩm của nghệ sĩ Stephan Antonakos
 Nguồn: Courtesy Bookstein Projects

Em có biết

- Nghệ thuật đương đại (Contemporary Art) là tên gọi chung cho những trào lưu nghệ thuật xuất hiện ở phương Tây vào khoảng giữa thế kỉ XX. Ngoài các trào lưu được giới thiệu ở trên còn có các trào lưu khác như: nghệ thuật Sắp đặt (Installation Art), nghệ thuật Trình diễn (Performance Art), nghệ thuật Công cộng (Public Art), nghệ thuật Video (Video Art), nghệ thuật Khái niệm (Conceptual Art), nghệ thuật Âm thanh (Sound Art),...
- Mỗi tác phẩm nghệ thuật đương đại thường như một câu hỏi để khán giả tự trả lời. Khi thưởng thức tác phẩm, khán giả trở thành người đóng góp cho việc hoàn thành và tạo nên ý nghĩa của tác phẩm.
- Tùy từng thể loại nghệ thuật, nghệ sĩ có thể sử dụng hình ảnh, đồ vật có sẵn, vật liệu dạng tái chế,... Tác phẩm thường chú trọng vào ý tưởng và hình thức trình bày để đưa thông điệp mạnh mẽ đến người xem. Đôi khi khán giả cũng tìm thấy những thông điệp vượt ra ngoài ý muốn của tác giả.

SÁNG TẠO

Tìm ý tưởng

Lựa chọn nội dung,
 hình ảnh, bố cục
 cho sản phẩm

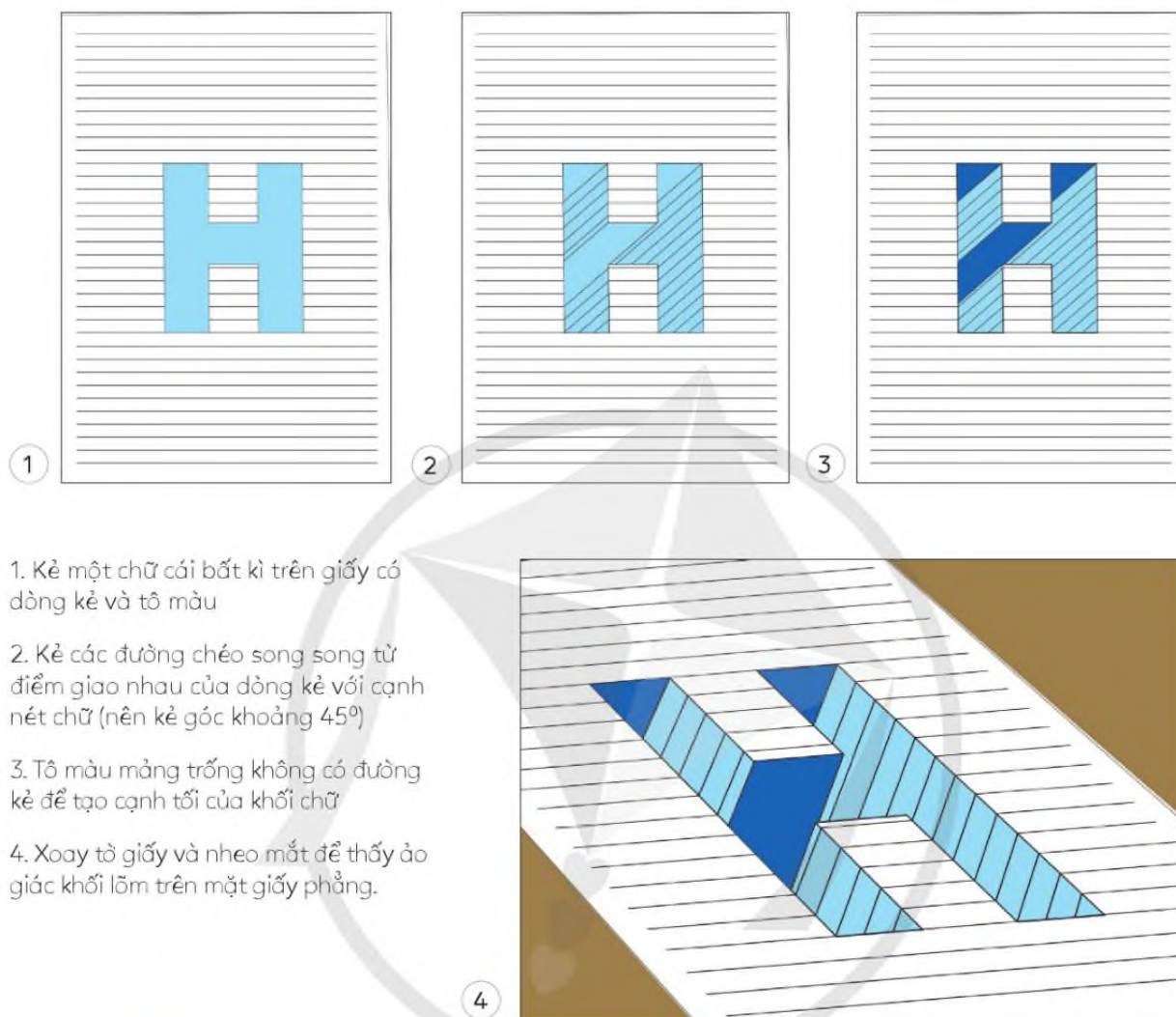
1

Chọn
 cách tạo hình

2

Xác định
 phương pháp
 thực hành

3

1. Kẻ một chữ cái bất kì trên giấy có dòng kẻ và tô màu
2. Kẻ các đường chéo song song từ điểm giao nhau của dòng kẻ với cạnh nét chữ (nên kẻ góc khoảng 45°)
3. Tô màu mảng trống không có đường kẻ để tạo cạnh tối của khối chữ
4. Xoay tờ giấy và nheo mắt để thấy ảo giác khối lồi trên mặt giấy phẳng.

Gợi ý

- Trước khi sáng tạo dựa theo một phong cách nghệ thuật, cần tìm hiểu về cách xây dựng ý tưởng, lựa chọn hình tượng, màu sắc mang đặc trưng của phong cách đó. Ví dụ: nghệ thuật Pop Art sử dụng màu tương phản; nghệ thuật Op Art tạo ảo giác trên mặt phẳng;...
- Ở một số trào lưu nghệ thuật đương đại, quá trình sáng tạo ra tác phẩm sẽ làm sáng tỏ về ý tưởng nghệ thuật. Vì vậy, việc mô tả ý tưởng và quá trình hình thành tác phẩm là rất cần thiết trong nghệ thuật đương đại.

Luyện tập

Em hãy sáng tạo một bức tranh hoặc sản phẩm mỹ thuật theo phong cách nghệ thuật đương đại mà em yêu thích.

Yêu cầu:

- Thể hiện được đặc trưng của phong cách nghệ thuật đã chọn.
- Thuyết minh sơ bộ về ý tưởng sáng tạo sản phẩm của em.

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ:

- Phong cách nghệ thuật lựa chọn trong sản phẩm.
- Đặc điểm về bố cục, hình ảnh, màu sắc trong sản phẩm.
- Phương pháp sáng tạo sản phẩm.
- Thông điệp, ý tưởng muốn truyền tải qua sản phẩm.

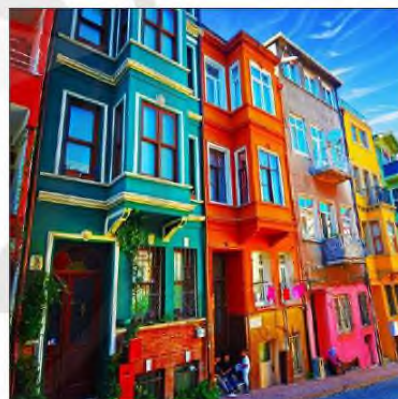

Sản phẩm của
Nguyễn Tường Vy, Hà Nội

ỨNG DỤNG

- Phong cách nghệ thuật đương đại thế giới được biểu hiện trong nhiều lĩnh vực đồ họa, thời trang, thiết kế logo, ấn phẩm truyền thông, thiết kế không gian kiến trúc,...
- Với ý tưởng đã thực hiện trong bài tập, em có thể sử dụng để trang trí trên đồ dùng để giúp cho cuộc sống thú vị hơn.

Ứng dụng các phong cách nghệ thuật
đương đại trong không gian ngoại thất
Nguồn: designs.vn

Em cần nhớ

- Nghệ thuật đương đại bắt đầu từ giữa thế kỉ XX phản ánh những thay đổi có tính toàn cầu. Thông qua nghệ thuật đương đại, nhiều nghệ sĩ thể hiện bản sắc cá nhân, văn hoá, ý kiến về xã hội, thể chế, thậm chí cố gắng định nghĩa lại chính nghệ thuật. Nghệ thuật đương đại có xu hướng sử dụng các phương tiện mới như: nhiếp ảnh, video hay hình ảnh do máy tính tạo ra; đồng thời có ảnh hưởng lớn đến các lĩnh vực thiết kế, in ấn,...
- Nghệ thuật đương đại đã xóa bỏ khoảng cách giữa khán giả và tác phẩm, khán giả có thể trở thành một phần của tác phẩm.

Yêu cầu cần đạt

- Nêu được một số tác phẩm tiêu biểu của nghệ thuật đương đại Việt Nam.
- Hiểu được đặc điểm và sự phát triển của nghệ thuật đương đại Việt Nam.
- Áp dụng được phong cách nghệ thuật đương đại để sáng tạo sản phẩm.
- Nhận diện, chia sẻ được giá trị nghệ thuật và ứng dụng của mỹ thuật đương đại.

QUAN SÁT - NHẬN THỨC

Quan sát các bức tranh, đọc thông tin giới thiệu và cho biết:

- Tên một số tác giả, tác phẩm, thể loại của nghệ thuật đương đại Việt Nam.
- Đặc điểm chủ đề, nội dung của tác phẩm nghệ thuật đương đại Việt Nam.
- Tên một số công trình mỹ thuật ứng dụng được sáng tạo gần đây mà em yêu thích.

Nghệ thuật Sắp đặt (Installation Art) được tiếp nhận và phát triển nhanh chóng ở Việt Nam nhờ phương tiện biểu đạt đa dạng, linh hoạt với chất liệu sẵn có phù hợp với xu thế phát triển của thời đại. Hình thức thực hành nghệ thuật Sắp đặt có thể kết hợp với tranh, nghệ thuật trình diễn, nghệ thuật video,...

1. Tác phẩm là “hoá thạch” của những chiếc cổng làng trong phố cổ Hà Nội. Nghệ sĩ tạo mô hình cổng làng bên trong khối nhựa trong suốt thể hiện những suy nghĩ của nghệ sĩ về sự biến mất của những vẻ đẹp xưa cũ. Tác phẩm gửi thông điệp hãy gìn giữ, bảo tồn và trân trọng những di sản kiến trúc mang đậm nét văn hoá truyền thống Việt Nam.

Làng trong phố 2 (2011)
Tác phẩm của Vương Văn Thạo
Nguồn: Vương Văn Thạo

2

Kẹp và móc (2004)

Tác phẩm nghệ thuật Trình diễn,
Festival Huế 2004. Nguồn: Vietnam
Contemporary Art 1990-2010,
Knowledge Publishing House

Nghệ thuật Trình diễn (Performance Art) là loại hình nghệ thuật hành động, do nghệ sĩ thực hiện nhằm diễn tả ý tưởng tạo hình. Tác phẩm nghệ thuật trình diễn là một màn trình diễn theo thời gian thực, dùng cơ thể để biểu đạt cảm xúc, thái độ cá nhân về những vấn đề của xã hội đương đại. Nghệ thuật Trình diễn có thể kết hợp với nhiều yếu tố: không gian, âm thanh, ánh sáng,... Giữa tác giả, tác phẩm và người xem có sự giao lưu, tương tác với nhau về cảm xúc trong quá trình trình diễn.

2. Bằng những đồ vật thân thuộc gắn với người phụ nữ trong gia đình như kẹp và móc, tác phẩm thể hiện sự nhẩn nại, vẻ đẹp, nỗi đau của người phụ nữ. Cách trình diễn kéo dài theo thời gian như lời kể, sự bày tỏ về thân phận của người phụ nữ trong đời sống hằng ngày.

3. Tác phẩm diễn tả hoạt động thường xuyên, quen thuộc trong cuộc sống, thể hiện suy ngẫm của tác giả về sức mạnh của thời gian, quy luật cuộc sống con người cũng như gánh nặng của quá khứ.

Feed for grown (Thức ăn cho người lớn) (2004)

Tác phẩm nghệ thuật Trình diễn của Lê Vũ
Nguồn: Vietnam Contemporary Art 1990-2010,
Knowledge Publishing House

3

4

4. Bối cảnh là cây cầu Hiền Lương, là biểu tượng cho khát vọng thống nhất non sông của dân tộc Việt Nam. Hai nghệ sĩ kết hợp giữa Video Art và Trình diễn, dùng ý nghĩa mối quan hệ song sinh của họ để nói lên sự gắn bó máu thịt của con người trong gia đình cũng như của nhân dân hai miền Nam – Bắc trên đất nước Việt Nam.

Cầu Hiền Lương (2010)

Video Art/trình diễn của
Lê Ngọc Thanh, Lê Đức Hải

Mĩ thuật tạo hình đương đại Việt Nam đổi mới trong các chủ đề sáng tác mang tính đương đại, tính thời sự hay những phương pháp và kĩ thuật tạo hình mới.

5. Bức tranh có tinh thần nghệ thuật Pop Art, là “chân dung của một xã hội đương đại”, phản ánh mối quan hệ đa chiều, kì ảo giữa con người với con người, con người với thiên nhiên (không gian đô thị) trong xã hội hiện đại.

Đô thị ảo (2012) – Tranh của họa sĩ Đào Quốc Huy
Nguồn: Đào Quốc Huy

6. Tác phẩm là sự kết hợp giữa đường cong của cây và tác động của những khối lập phương mang tính công nghiệp tạo nên sự tương tác đầy kịch tính mang tính thần của nghệ thuật đương đại. “Cây” ngợi ca vẻ đẹp của thiên nhiên, chiêm nghiệm về cuộc sống và mối quan hệ giữa thiên nhiên và con người.

Cây (2015) – Tác phẩm điêu khắc đương đại của Nguyễn Ngọc Lâm
Nguồn: Nguyễn Ngọc Lâm

Mĩ thuật ứng dụng đương đại Việt Nam tiêu biểu như: nghệ thuật thiết kế đồ họa, kiến trúc, thời trang, trang trí và một số loại hình khác cũng phát triển với nhiều phong cách mới lạ, vừa kế thừa thẩm mỹ truyền thống vừa mang tính đương đại. Xu hướng kiến trúc sử dụng các kiểu dáng hiện đại và vật liệu truyền thống. Áo dài đã trở thành biểu tượng thời trang của Việt Nam. Thiết kế đồ họa với việc ứng dụng công nghệ thông tin, kĩ thuật số và nhiều sản phẩm trang trí phong phú về hình thức, dấu ấn Việt Nam. Lĩnh vực mỹ thuật ứng dụng có đóng góp lớn cho việc xây dựng và phát triển thương hiệu hàng hoá Việt Nam trên toàn cầu.

Nhà hàng bằng tre ở Mexico của kiến trúc sư Võ Trọng Nghĩa. Nguồn: tuoitre.vn

Em có biết

- Nghệ thuật đương đại chỉ các loại hình nghệ thuật đang diễn ra ở hiện tại, phản ánh cuộc sống, văn hoá, xã hội và tư duy của thời đó. Tác phẩm nghệ thuật đương đại có hình thức thể hiện, chất liệu đa dạng, đồng thời chú trọng ý tưởng sáng tạo, sự tương tác giữa tác phẩm và người xem.
- Các trào lưu nghệ thuật đương đại Phương Tây được các nghệ sĩ Việt Nam tiếp thu, kết hợp với nghệ thuật truyền thống dân tộc để tạo nên bản sắc riêng, phù hợp với thực tiễn ở Việt Nam. Ngoài những loại hình nghệ thuật đương đại đã giới thiệu trong bài còn một số loại hình khác như: nghệ thuật Đại chúng, nghệ thuật Hình thể (Body Art),... cũng du nhập vào nước ta. Hình thức thực hành nghệ thuật đương đại ở Việt Nam được nhiều nhà nghiên cứu quan tâm bởi nó mang đậm văn hoá Việt Nam và có lối tư duy khác lạ so với thế giới.
- Nghệ thuật đương đại nổi bật với khả năng tác động mạnh, trực tiếp đến thị giác người xem. Một số hình thức thực hành nghệ thuật đương đại coi khán giả là thành phần tham gia giúp hoàn thiện tác phẩm. Nghệ thuật đương đại Việt Nam không chỉ phản ánh sinh động đời sống của con người mà còn là phương tiện quảng bá giá trị văn hoá, lịch sử, tư tưởng nghệ thuật của quốc gia.

SÁNG TẠO

Tìm ý tưởng

Xác định
chủ đề sáng tác

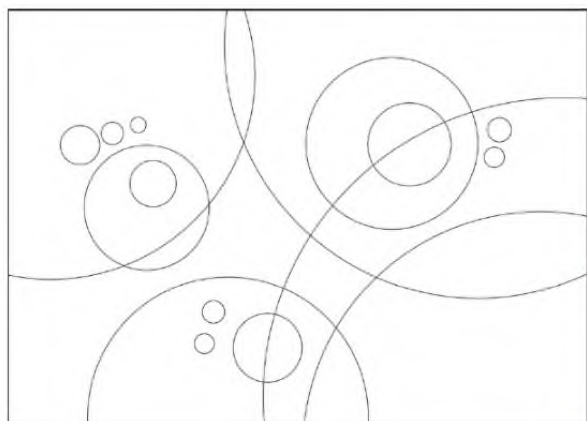
1

Chọn thông điệp;
hình ảnh,
biểu tượng

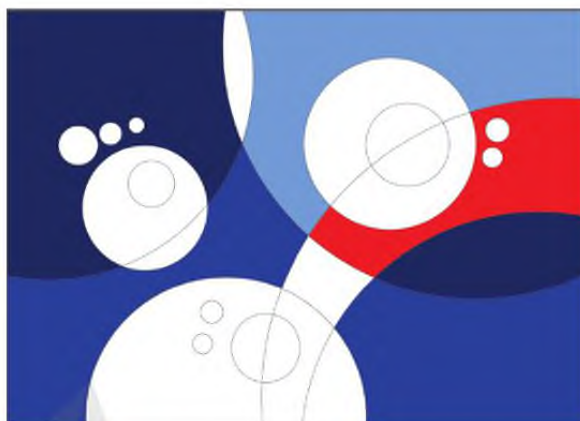
2

Xác định
phương pháp
thực hành

3

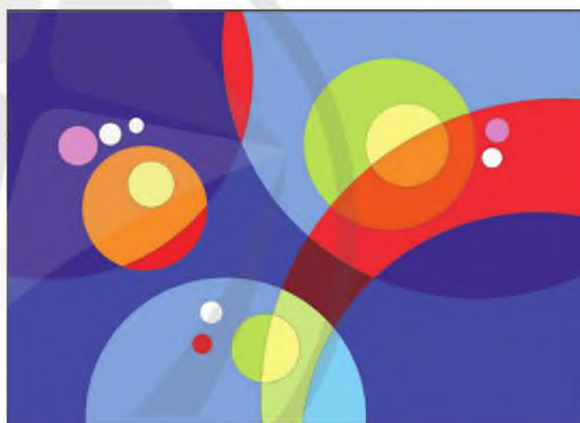
① Sắp xếp các hình cơ bản theo ý tưởng

② Phối màu cho các mảng hình chính để tạo một hoà sắc mong muốn

③ Sử dụng nguyên tắc phép cộng để phối màu các mảng giao nhau

④ Hoàn thiện sản phẩm

Gợi ý

- Bố cục màu sắc có nhiều dạng khác nhau như: bố cục hướng tâm (là cách sắp xếp các hình tạo cảm giác dồn vào trung tâm), bố cục li tâm (là cách sắp xếp các hình tạo chiều hướng vươn ra ngoài), bố cục định hướng, bố cục vô hướng, bố cục tự do,...
- Các màu được lựa chọn có thể tạo cảm giác về không gian (màu lạnh và đậm: xa hơn; màu nóng và sáng: gần hơn). Nếu phối màu theo phép cộng (màu ánh sáng), hai màu chồng nhau sẽ cho một màu sáng hơn. Ngược lại, phối màu theo phép trừ (màu vật chất), hai màu pha với nhau sẽ cho một màu đậm hơn. Các kích thước khác nhau của hình cũng đem lại cảm giác lớp gần, lớp xa.

Luyện tập

Em hãy thực hiện một sản phẩm bố cục bằng cách kết hợp các hình cơ bản và thể hiện màu sắc theo ý tưởng của mình.

Yêu cầu:

- Có thể tham khảo phong cách nghệ thuật tối giản, nghệ thuật quang học để hình thành ý tưởng sáng tạo.
- Sử dụng phương pháp vẽ màu hoặc cắt, dán từ vật liệu sẵn có.
- Chuẩn bị nội dung thuyết trình ý tưởng và kỹ thuật thể hiện trong sản phẩm.

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ:

- Phong cách nghệ thuật em lựa chọn trong sản phẩm.
- Đặc điểm về bố cục, hình ảnh, màu sắc trong sản phẩm.
- Ý tưởng và kỹ thuật thể hiện trong sản phẩm.
- Giới thiệu sản phẩm mỹ thuật mà em yêu thích.

Tranh bố cục sử dụng các hình tròn
Nguồn: Phương Linh

ỨNG DỤNG

- Cách tạo bố cục tranh từ các hình đơn giản được dùng để rèn luyện tư duy bố cục hình mảng trong học tập mỹ thuật.
- Có thể sử dụng hình thức bố cục này để sắp xếp không gian nội thất và cảnh quan ngoài trời giúp không gian sống hài hòa, đẹp mắt hơn, giúp tinh thần thêm sáng khoái.

Tranh bố cục sử dụng các hình cơ bản
Nguồn: Thuỳ Dung

Em cần nhớ

- Ý tưởng và quá trình sáng tạo tác phẩm có vai trò quan trọng trong sáng tạo nghệ thuật đương đại. Vì vậy, khi thưởng thức tác phẩm nghệ thuật đương đại, cần tìm hiểu lời giới thiệu ý tưởng của tác giả hoặc của các nhà nghiên cứu để hiểu rõ ý tưởng và giá trị nghệ thuật chứa đựng trong tác phẩm.
- Các nghệ sĩ đương đại Việt Nam thường khai thác nét đặc sắc của nghệ thuật truyền thống (điêu khắc dân gian, tranh dân gian,...) để tạo nên nét độc đáo trong tác phẩm.

Yêu cầu cần đạt

- Nhận biết được đặc điểm, ý nghĩa của nghệ thuật sắp đặt trong cuộc sống.
- Hình thành được ý tưởng và thể hiện được sản phẩm sắp đặt.
- Trao đổi về hình tượng điển hình và phương pháp sáng tạo.
- Nêu cảm nhận của em về thông điệp, ý nghĩa của tác phẩm.

QUAN SÁT - NHẬN THỨC

Tìm hiểu các tác phẩm nghệ thuật sắp đặt theo gợi ý sau:

- Vật liệu dùng để sáng tạo tác phẩm sắp đặt.
- Hình tượng điển hình và đặc điểm không gian trưng bày tác phẩm.
- Thông điệp, ý nghĩa của tác phẩm.

1

2

3

1. **Thở** (2011) – Tác phẩm sắp đặt của Phạm Khắc Quang (trích đoạn)
Nguồn: Phạm Khắc Quang

2. **Cây** (2003) – Tác phẩm sắp đặt của Nguyễn Ngọc Lâm (trích đoạn)
Nguồn: Nguyễn Ngọc Lâm

3. **Cầu mưa** (2016) – Tác phẩm sắp đặt của Nguyễn Bảo Toàn
Nguồn: Internet

Nhận xét về giá trị nghệ thuật của các tác phẩm sắp đặt theo gợi ý sau:

- Chọn một tác phẩm và nêu cảm nhận của em.
- Vai trò của khán giả đối với quá trình hình thành tác phẩm.

1

The Obliteration Room

Tác phẩm sắp đặt của Yayoi Kusama
Nguồn: academyart.edu

Sau khi sơn màu trắng lên toàn bộ không gian, nghệ sĩ đã mời khán giả lần lượt chấm những chấm màu để hoàn thiện tác phẩm.

2

Toà nhà – Tác phẩm sắp đặt tương tác

của Leandro Erlich. Nguồn: twistedsifter.com

Nghệ sĩ tạo một mô hình mặt trước của ngôi nhà và dựng một tấm gương lớn để phản chiếu hình ảnh, khán giả làm động tác để góp phần hoàn thiện tác phẩm.

Em có biết

- Để hiểu một tác phẩm nghệ thuật sắp đặt, khán giả cần biết đến quá trình hình thành tác phẩm. Vì vậy, tác phẩm sắp đặt thường có nội dung giới thiệu về ý tưởng và cách thức thực hiện để giúp người xem hiểu đầy đủ thông điệp nghệ thuật.
- Tác phẩm nghệ thuật sắp đặt có thể tồn tại tạm thời hay vĩnh viễn, được xây dựng trong các địa điểm triển lãm như: phòng trưng bày và bảo tàng hoặc ở các địa điểm công cộng,... Tác phẩm có thể được di chuyển và trình bày ở nhiều địa điểm khác nhau.

SÁNG TẠO

Tìm ý tưởng

Chọn nội dung,
chủ đề

1

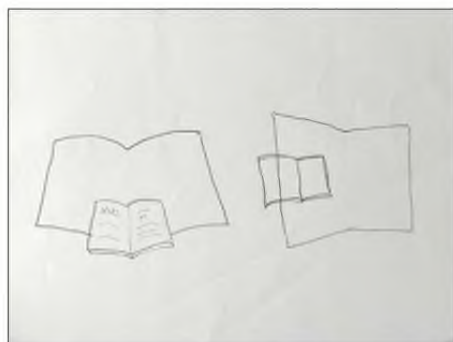
Chọn vật liệu,
hiện vật,
hình tượng

2

Chọn không gian
và hình thức
trưng bày

3

- 1 Lên ý tưởng dự án *Cửa sổ tri thức*: Đồ chơi là một công cụ giáo dục giúp phát triển tư duy tưởng tượng và sáng tạo. Dự án sắp đặt đồ chơi lắp ghép xếp theo hình cuốn sách hoặc cánh cửa sổ đang mở, kết hợp với cuốn sách để truyền tải thông điệp về ý nghĩa của đồ chơi trong giáo dục.

- 2 Phác thảo và chuẩn bị vật liệu, đồ vật đồ chơi cũ (đối tượng muốn tôn vinh); sách (biểu tượng của tri thức); vải nền (ý nghĩa trân trọng);...

- 3 Sắp đặt đồ chơi cũ lên nền vải đỏ thành hình quyển sách hoặc cánh cửa sổ đang mở
- 4 Đặt cuốn sách vào vị trí thích hợp để tạo bố cục hài hoà giúp nêu bật ý tưởng (*cửa sổ tri thức*)

Gợi ý

- Làm rõ ý tưởng và thông điệp của dự án bằng bản vẽ và thuyết minh.
- Có thể thu gom, sử dụng vật liệu sẵn có, đồ cũ, hỏng hoặc các đồ dùng như: giày, mũ, đồ chơi,... để lên ý tưởng, chủ đề cho dự án. Lưu ý vấn đề vệ sinh và thời gian trưng bày.
- Nên chia sẻ ý tưởng, tổ chức làm việc nhóm để tăng quy mô của dự án.
- Tính toán đến khả năng tương tác hoặc gây chú ý đến người xem để giúp chủ đề tác phẩm mang ý nghĩa thiết thực với đời sống.

Luyện tập

Em hãy thực hiện ý tưởng dự án nghệ thuật sắp đặt theo chủ đề tự chọn bằng vật liệu, đồ vật hoặc sử dụng nhân vật.

Yêu cầu:

- Trình bày nội dung ý tưởng và làm rõ thông điệp của chủ đề dự án bằng văn bản và sơ đồ mô phỏng.
- Xác định rõ mục đích, ý nghĩa của dự án.
- Trao đổi với giáo viên nếu ý tưởng dự án thực hiện theo lớp, cả khối lớp hoặc lớn hơn.

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ:

- Ý tưởng về sản phẩm của mình.
- Chủ đề, thông điệp một sản phẩm của bạn mà em thích.
- Mong muốn của em sau bài học.

Nhà của những chú nhện – Sản phẩm của nhóm học sinh Art Summer, Hà Nội

ỨNG DỤNG

- Nghệ thuật Sắp đặt vừa mang tính trang trí, vừa truyền tải thông điệp nhắc nhở mọi người về các vấn đề xã hội qua nghệ thuật.
- Sản phẩm của bài học có thể được trưng bày hoặc thực hiện ở quy mô lớn hơn, tạo không gian nghệ thuật cho nhà trường.

Nhà máy – Sản phẩm của học sinh lớp 9D, Trường THCS Nguyễn Bình Khiêm, Hà Nội

Em cần nhớ

- Hình thức sáng tạo nghệ thuật sắp đặt cũng như các hình thức thực hành nghệ thuật đương đại khác cùng mang phong cách cởi mở, vượt qua các chuẩn mực nghệ thuật tạo hình trước đây. Việc giới thiệu quy trình sáng tạo là cần thiết để công chúng hiểu và tiếp nhận tác phẩm sắp đặt.
- Phong cách sáng tác là dấu ấn tư tưởng, quan điểm của mỗi nghệ sĩ. Mỗi người có một phong cách riêng, có thể phân biệt, nhận diện qua tác phẩm của họ.

Yêu cầu cần đạt

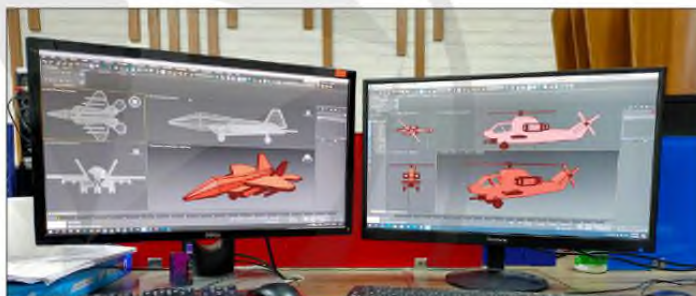
- Hiểu được vai trò của bản vẽ mỹ thuật trong thiết kế kiểu dáng sản phẩm công nghiệp.
- Biết cách thức phát triển ý tưởng thiết kế sản phẩm trên bản vẽ.
- Phác thảo được ý tưởng thiết kế phù hợp với công năng của sản phẩm.
- Trình bày được ý tưởng sáng tạo và vận dụng trong cuộc sống.

QUAN SÁT - NHẬN THỨC

Tìm hiểu các hình ảnh theo gợi ý sau:

- Nêu những thành phần có trong các bản vẽ thiết kế.
- Chức năng của bản vẽ thiết kế sản phẩm là gì?
- Những công cụ nào đã được sử dụng để tạo bản vẽ thiết kế.

Bản vẽ thiết kế mô hình máy bay

Bản vẽ thiết kế xe đạp trẻ em

Bản vẽ thiết kế hộp đựng bút

Bản vẽ thiết kế tai nghe Nguồn: Tác giả

Em có biết

- Bản vẽ thiết kế bao gồm: hình vẽ phác thảo ý tưởng, hình vẽ các chi tiết, kết cấu, hình chiếu vuông góc biểu diễn kích thước, hình vẽ phối cảnh vật thể.
- Bản vẽ thiết kế được thực hiện từ ý tưởng với các góc nhìn khác nhau, nhiều phương án, hình dáng khác nhau, thể hiện và giải thích chức năng, cấu trúc, hình dạng và kích thước của một ý tưởng thiết kế.
- Bản vẽ thiết kế truyền thống thường được thể hiện ở dạng 2D. Hiện nay, với sự phát triển của khoa học công nghệ, các bản vẽ được mô phỏng trên máy tính ở dạng 3D tạo ảo giác mô tả vật thể thực quan hơn.

SÁNG TẠO

Tìm ý tưởng

Xác định
sản phẩm thiết kế

1

Xác định hình dáng,
công năng
sản phẩm

2

Xác định
phương pháp
thiết kế

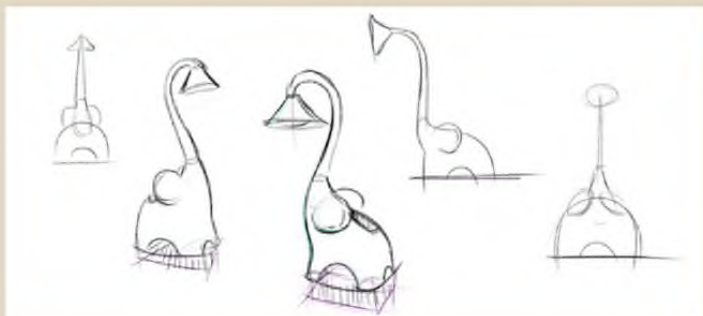
3

Thực hành

Tìm hiểu quy trình vẽ thiết kế sản phẩm đèn bàn kết hợp hộp đựng đồ dùng

1

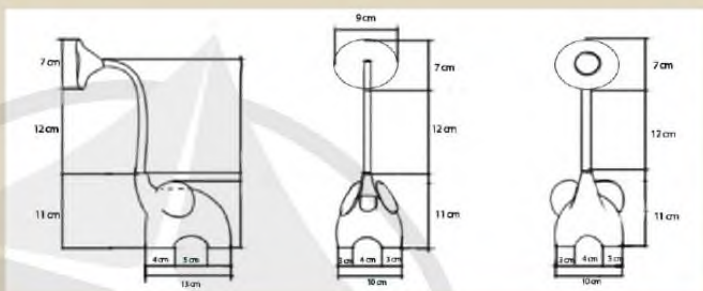
2

1. Thực hiện các bản vẽ phác thảo ý tưởng thiết kế sản phẩm

2. Chọn phương án và thực hiện bản vẽ kỹ thuật

3. Vẽ phương án và thể hiện kích thước sản phẩm

4. Vẽ phối cảnh và trình bày bản vẽ

3

4

Gợi ý

- Có thể thực hiện bản vẽ thiết kế bằng nhiều cách khác nhau như: sáng tạo một sản phẩm mới; mô phỏng lại kiểu dáng của đồ vật, con vật có trong thực tế,... từ đó tìm ra cấu trúc, tỉ lệ,... để hoàn thiện bản vẽ thiết kế.
- Cần tuân thủ quy tắc trình bày bản vẽ và nhớ mô tả bằng hình vẽ sản phẩm ở các trạng thái biến đổi hình (nếu có).

Luyện tập

Em hãy thực hiện bản vẽ thiết kế kiểu dáng công nghiệp để mô phỏng lại ý tưởng sáng tạo một đồ vật theo ý thích.

Yêu cầu:

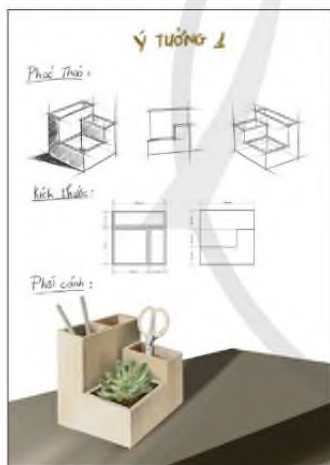
- Mô phỏng lại hình dáng, kích thước một đồ vật có trong thực tế.
- Bản vẽ thiết kế phải có đủ ba bước: phác thảo, bản vẽ kỹ thuật thể hiện kích thước sản phẩm, hình ảnh hoặc ảnh phối cảnh sản phẩm đơn giản.
- Chuẩn bị nội dung trình bày ý tưởng thiết kế dựa trên bản vẽ của mình.

THẢO LUẬN

Trình bày sản phẩm và chia sẻ:

- Bản vẽ thiết kế của em gồm những thành phần gì?
- Trình bày ý tưởng về kiểu dáng và thẩm mỹ sản phẩm.
- Em có nhận xét, góp ý gì cho bài của bạn.

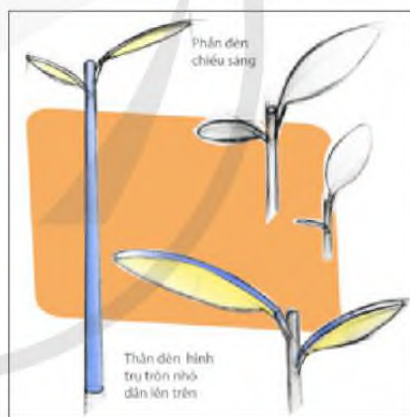

Bản vẽ thiết kế hộp bút
của Cao Phương Thủy, Hà Nội

ỨNG DỤNG

- Bản vẽ thiết kế kiểu dáng công nghiệp không chỉ là quy trình tạo ra sản phẩm mới mà còn được thực hiện nhằm mô phỏng, phục dựng hình dáng và kích thước thực của một đồ vật.
- Bản vẽ thiết kế giúp em thuận tiện trong việc thực hiện các sản phẩm đồ dùng hay mô hình sáng tạo.

Bản vẽ thiết kế đèn
của Bùi Bảo Ngọc, Đồng Nai

Em cần nhớ

- Thiết kế là quá trình thử nghiệm và sửa đổi cho đến khi tìm được phương án hình dáng tối ưu nhất cho sản phẩm, đảm bảo về hình thức (tính thẩm mỹ) và sử dụng (tính công năng).
- Bản vẽ thiết kế được vẽ theo quy tắc chuẩn được quy định trong ngành thiết kế về các chỉ số kỹ thuật, kích thước, vật liệu, đặc tính kỹ thuật, kết cấu,... Vì vậy, có thể nói bản vẽ thiết kế chính là ngôn ngữ riêng dùng trong thiết kế sản phẩm.

Yêu cầu cần đạt

- Hiểu về nguyên lý chuyển động trong đồ chơi mô hình.
- Phác thảo được hình dáng đồ chơi có nguyên lý chuyển động.
- Mô phỏng được đồ chơi có yếu tố thẩm mỹ và cơ cấu chuyển động.
- Chia sẻ được ý tưởng sử dụng sản phẩm.

QUAN SÁT - NHẬN THỨC

Tìm hiểu các hình ảnh theo gợi ý sau:

- Chọn một mô hình đồ chơi và mô tả nguyên lý chuyển động của sản phẩm.
- Trình bày tạo hình, màu sắc và vẻ đẹp của các mô hình đồ chơi.
- Giới thiệu, mô tả một đồ chơi chuyển động khác mà em biết.

1

2

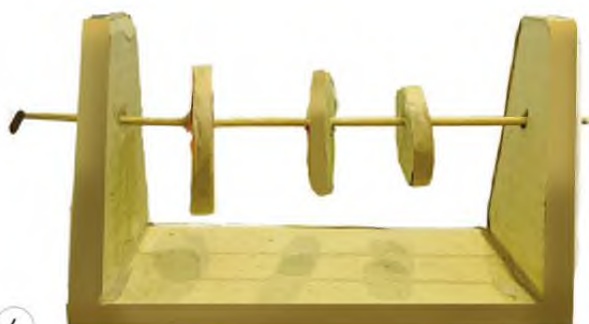
3

1. Đồ chơi con sâu có cơ cấu chuyển động lệch trục. Nguồn: Shutterstock

2. Đồ chơi cá heo chuyển động dao động. Nguồn: Shutterstock

3. Xe tập đi có cơ cấu chuyển động. Nguồn: Shutterstock

4. Hệ thống bánh răng chuyển động lệch trục. Nguồn: Tác giả

4

5

Đồ chơi có cơ cấu chuyển động
lệch trục
Nguồn: Tác giả

Em có biết

- Thiết kế đồ chơi cần đảm bảo một số yêu cầu căn bản sau:

- Tính thẩm mỹ: đồ chơi phải đẹp, bắt mắt, hấp dẫn và phù hợp với đối tượng sử dụng (tâm, sinh lý).

- Tính giải trí, giáo dục: đồ chơi phải mang tính giải trí lành mạnh, tính giáo dục cao.

- Tính tiện dụng: đồ chơi đảm bảo không quá khó để sử dụng.

- Một trong những mô hình đồ chơi chuyển động cơ học đầu tiên là sản phẩm *Chim bồ câu bay* do Archytas tạo ra cách đây khoảng 400 năm trước Công nguyên.

- Vào thế kỉ XVI, Leonardo da Vinci đã thiết kế và chế tạo ra con sư tử máy để làm quà cho vua Louis XII. Con sư tử có thể chuyển động cơ học bước đi và để lộ một cụm hoa loa kèn từ ngực.

Phục dựng mô hình *Chim bồ câu bay* của Archytas bởi Bảo tàng Công nghệ Hy Lạp cổ đại Kotsanas (Hy Lạp). Nguồn: AFP

SÁNG TẠO

Tìm ý tưởng

Dự kiến cơ cấu
hoạt động
của sản phẩm

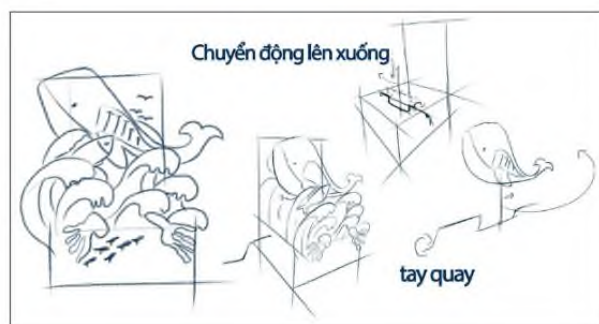
1

Lựa chọn hình dáng
và các chi tiết
tạo hình

2

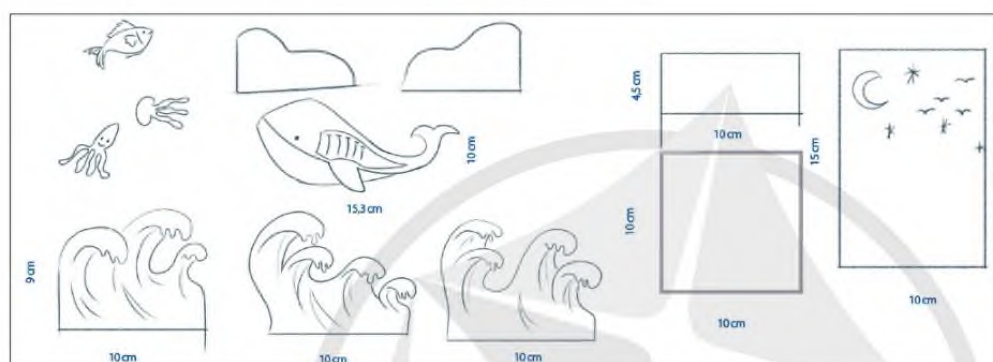
Xác định
phương pháp
thiết kế mô hình
chuyển động

3

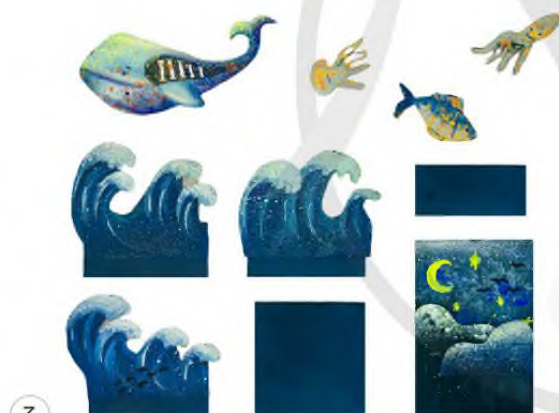

1

1. Phác thảo mô tả ý tưởng
2. Vẽ các thành phần và tính toán kích thước, cơ chế hoạt động
3. Tạo hình các thành phần bằng vật liệu phù hợp và trang trí
4. Lắp ghép các thành phần và hoàn thiện sản phẩm

2

3

4

Gợi ý

- Có thể phác thảo ý tưởng trên giấy và viết mô tả để hình dung rõ tính khả thi của sản phẩm. Lựa chọn các chi tiết có tỉ lệ phù hợp với kích thước sản phẩm.
- Có thể sử dụng các nguyên lý khác nhau để tạo ra sản phẩm đồ chơi có thể chuyển động được.
- Mô phỏng lại một sản phẩm cũng là một cách để hiểu và hoàn thiện kỹ năng thực hành chế tác sản phẩm.
- Có nhiều vật liệu làm mô hình rất tiện lợi như: bìa, gỗ, pho-mêch (formex), tấm cao su,... Em nên sử dụng vật liệu tái chế để góp phần bảo vệ môi trường.

Luyện tập

Em hãy phác thảo ý tưởng và thực hiện một mô hình đồ chơi hoặc đồ vật có nguyên lý chuyển động.

Yêu cầu:

- Thực hiện bản vẽ và mô tả hình dáng, nguyên lý hoạt động của sản phẩm.
- Khuyến khích tạo được sản phẩm đồ chơi chuyển động đơn giản theo nhóm hoặc cá nhân.

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ:

- Hình dáng, màu sắc, cấu tạo và nguyên lý chuyển động của sản phẩm.
- Em có nhận xét, góp ý gì cho bài của bạn?

ỨNG DỤNG

- Nguyên lý chuyển động được ứng dụng rộng rãi trong cuộc sống giúp con người chế tạo ra đồ chơi, công cụ, máy móc và phương tiện giao thông. Ví dụ: bập bênh, đồ chơi chuyển động bằng dây cót, cối xay lúa, động cơ đốt trong,...
- Kiến thức, hiểu biết về chuyển động thuộc lĩnh vực khoa học tự nhiên. Em có thể liên hệ kiến thức của môn học để mở rộng thêm hiểu biết của mình.

Sản phẩm đồ chơi bằng formex của Nguyễn Trần Bảo Anh, Hà Nội

Sản phẩm đồ chơi bằng bìa của Nguyễn Phương Thảo, Hà Nội

Em cần nhớ

- Thiết kế sản phẩm đồ chơi chuyển động cơ học đòi hỏi cần có kiến thức về nghệ thuật và kiến thức về khoa học kỹ thuật để sản phẩm vừa có tính thẩm mỹ vừa đảm bảo tính khả thi.
- Nhà sáng chế dựa trên nguyên lý hoạt động để làm cho một vật thể chuyển động theo ý muốn.
- Có thể sáng tạo sản phẩm đồ chơi chuyển động từ các vật liệu tái chế giúp giảm thiểu rác thải, tiết kiệm chi phí,... từ đó truyền tải được thông điệp bảo vệ môi trường đến mọi người.

Yêu cầu cần đạt

- Nêu được tên, đặc trưng của một số ngành nghề mỹ thuật ứng dụng.
- Biết được cơ hội nghề nghiệp mỹ thuật ứng dụng trong đời sống.
- Giới thiệu được một số ngành nghề liên quan đến mỹ thuật ứng dụng (bài luận/video).
- Có ý thức trân trọng các giá trị ngành nghề mỹ thuật ứng dụng.

QUAN SÁT - NHẬN THỨC

Quan sát các hình ảnh và ghép thông tin chú thích cho phù hợp với hình:

1. Hoà sĩ thiết kế đang sáng tạo mẫu
2. Kiến trúc sư đang thể hiện bản vẽ công trình
3. Nhà thiết kế mẫu thời trang đang phối màu
4. Mẫu thiết kế dân dụng

Nguồn: b) rijksmuseum.nl; a, c, d) Tác giả

Quan sát các hình ảnh và viết nội dung theo gợi ý sau:

1. *Tên ngành nghề*: Tên gọi của ngành nghề và lĩnh vực hoạt động của ngành nghề muốn tìm hiểu.
2. *Công việc của ngành nghề*: Các công việc cụ thể hay quy trình mà nhà thiết kế thực hiện khi sáng tạo sản phẩm.
3. *Sản phẩm của ngành nghề*: Những sản phẩm mà người thiết kế trong ngành nghề này tạo ra.
4. *Ý kiến cá nhân*: Nêu ý kiến cá nhân của em sau khi tìm hiểu về một ngành nghề.

1

2

3

Nguồn 1, 2, 3: Tác giả

Em có biết

- Mỹ thuật ứng dụng gồm các ngành nghề như: thiết kế đồ họa, thiết kế công nghiệp, thiết kế thời trang, thiết kế kiến trúc, một số loại hình mỹ thuật sân khấu, điện ảnh,...
- Người làm việc trong ngành nghề mỹ thuật ứng dụng gọi chung là nhà thiết kế – designer (đồ họa, thời trang, nội thất, công nghiệp, trang sức,...).
- Ngày nay, các nhà thiết kế thường kết hợp vẽ tay và các phần mềm thiết kế trên máy tính để đạt hiệu quả cao nhất.
- Trong lĩnh vực mỹ thuật ứng dụng, những mẫu thiết kế cũng được gọi là tác phẩm thiết kế mỹ thuật. Khi mẫu được sản xuất hàng loạt để phục vụ đời sống thì gọi là sản phẩm công nghiệp.

SÁNG TẠO

Tìm ý tưởng

Xác định
ngành nghề
muốn giới thiệu

1

Chọn những ý chính
của nội dung
bài giới thiệu

2

Chọn
phương pháp
thực hiện

3

Thực hành

Thực hiện một bản thuyết trình giới thiệu
ngành nghề thiết kế đồ họa

Trước khi thực hiện, cần chuẩn bị một số hình ảnh, thông tin dựa trên ý tưởng có trước, sau đó sắp xếp theo các ý chính như gợi ý sau đây:

Bước 1: Giới thiệu tên ngành nghề

Thiết kế đồ họa là một ngành nghề mang tính sáng tạo. Người hoạt động trong lĩnh vực này gọi là nhà thiết kế. Trước khi trở thành nhà thiết kế, họ theo học ở các trường đào tạo chuyên ngành mỹ thuật.

Bước 2: Giới thiệu về công việc của ngành nghề

Hoạ sĩ thiết kế sử dụng kiến thức đa dạng và kỹ năng thực hành bằng tay kết hợp với phần mềm thiết kế trên máy tính để sáng tạo ra các sản phẩm của thương hiệu. Thiết kế đồ họa là công việc kết hợp giữa ý tưởng sáng tạo và khả năng cảm nhận thẩm mỹ thông qua các công cụ đồ họa để truyền tải thông điệp bằng những hình ảnh đẹp,

ấn tượng, đi vào lòng người qua tiếp nhận bằng thị giác. Những yếu tố trên sản phẩm như: hình ảnh, chữ viết, số, bảng biểu, ảnh chụp, tranh minh họa thể hiện ý tưởng của người thiết kế.

Bước 3: Giới thiệu về sản phẩm của ngành nghề

Sản phẩm của họa sĩ thiết kế có thể là bộ nhận diện thương hiệu, hình ảnh, video, các xuất bản phẩm khác. Bộ sản phẩm thiết kế cho một nhãn hàng, một thương hiệu thường có logo thương hiệu, danh thiếp, tờ rơi quảng cáo và tài liệu quảng cáo sản phẩm của thương hiệu đó.

Sản phẩm thiết kế tốt phải bắt mắt về hình thức, nội dung thông tin rõ ràng, giải pháp thiết kế gây ấn tượng mạnh, dễ nhớ, tạo được niềm tin từ người xem,... Với sự phát triển của truyền thông, ngành thiết kế đồ họa ngày nay không chỉ dừng lại ở các ấn phẩm hai chiều, mà còn là ba chiều, đa chiều như: đồ họa phim ảnh, bảng điện tử, đồ họa động, đồ họa tương tác,...

Bước 4: Kết luận và nêu suy nghĩ của bản thân

Thiết kế đồ họa nói riêng và ngành mỹ thuật ứng dụng nói chung là một ngành nghề phổ biến hiện nay và tạo ra nhiều cơ hội việc làm. Ngành nghề này đòi hỏi người học phải có khả năng sáng tạo, chăm chỉ, biết sử dụng thiết bị công nghệ hỗ trợ cho công việc sáng tạo mẫu, chỉnh sửa hình ảnh.

Gợi ý

- Có thể giới thiệu các ngành nghề liên quan đến mỹ thuật ứng dụng khác như: thiết kế thời trang, thiết kế sản phẩm công nghiệp và dân dụng, thiết kế nội thất và ngoại thất, kiến trúc sư,...
- Để thông tin giới thiệu ngành nghề được hấp dẫn, dễ hiểu, cần sưu tầm hình ảnh và lựa chọn thông tin điển hình về ngành nghề muốn giới thiệu.
- Trước khi viết bài thuyết trình, nên vẽ sơ đồ tư duy để sắp xếp nội dung theo thứ tự các bước đúng quy trình.
- Có thể dựng các hình ảnh thành phim, video dựa vào phần mềm trên máy tính.

Luyện tập

Em hãy soạn nội dung giới thiệu về một ngành nghề mỹ thuật ứng dụng.

Yêu cầu:

- Lựa chọn một ngành nghề bất kì có liên quan đến mỹ thuật ứng dụng.
- Nội dung giới thiệu bao gồm bốn bước chính như phân hướng dẫn ở trang trước.
- Thực hiện bằng bài viết, bản trình chiếu/video theo nhóm hoặc cá nhân.

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ:

- Tên ngành nghề được nêu trong sản phẩm.
- Sản phẩm ngành nghề đó tạo ra.
- Thông tin bổ sung cho bài giới thiệu.
- Những cơ hội việc làm của ngành nghề liên quan đến mỹ thuật ứng dụng.

Bước 2

Bước 3

Bước 1

Tìm hiểu
ngành
thời trang

Bước 4

Sơ đồ tìm hiểu ngành nghề thiết kế thời trang,
sử dụng hình ảnh kết hợp với thuyết trình
Sản phẩm của Tuệ Lâm, Hà Nội

ỨNG DỤNG

- Dựa theo cách xây dựng nội dung giới thiệu trong bài, có thể xây dựng nội dung giới thiệu các ngành nghề, sản phẩm của quê hương đến với bạn bè, khách du lịch và cả cộng đồng.
- Có thể hoàn thiện thêm sản phẩm của nhóm để sử dụng trong học tập liên môn hay trong các dự án học tập.

Em cần nhớ

- Để trở thành một nhà thiết kế chuyên nghiệp, cần phải học tập trong các trường đào tạo mỹ thuật chuyên ngành mỹ thuật ứng dụng. Hiện nay, có rất nhiều trường tuyển sinh và đào tạo các ngành thực hành thiết kế mỹ thuật.
- Hình thức và công dụng của sản phẩm tiêu dùng là sản phẩm sáng tạo của nhà thiết kế, được đăng kí bản quyền và được pháp luật bảo vệ.

Yêu cầu cần đạt

- Biết được một số lĩnh vực ngành nghề liên quan đến mỹ thuật ứng dụng.
- Nêu được ý nghĩa, giá trị sáng tạo và công năng sản phẩm nghệ thuật thiết kế.
- Lập được sơ đồ giới thiệu về ngành nghề mỹ thuật ứng dụng.
- Hiểu được nhu cầu xã hội đối với ngành nghề mỹ thuật ứng dụng và định hướng nghề nghiệp.

QUAN SÁT - NHẬN THỨC

Đọc các thông tin sau và thực hiện yêu cầu:

1. Chọn nhóm hình ảnh từ 1 – 7 phù hợp với từng nội dung (a, b, c).
2. Gọi tên ngành thiết kế tạo ra những sản phẩm có trong hình.
3. Chỉ ra dấu ấn sáng tạo của nhà thiết kế trong các sản phẩm.
4. Giới thiệu thêm về vai trò của thiết kế mỹ thuật trong đời sống.

a

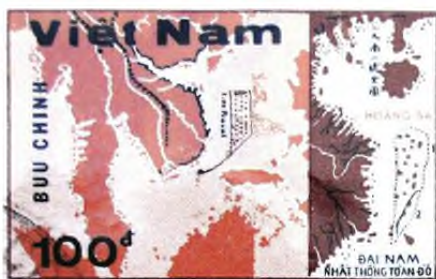
Thiết kế đồ họa tạo ra những sản phẩm in ấn xuất bản đẹp mắt và hấp dẫn, có khả năng truyền tải thông điệp và gây ấn tượng mạnh mẽ, giúp người tiêu dùng tiếp cận thông tin nhanh chóng, dễ nhớ. Những sản phẩm tiêu dùng được thiết kế mỹ thuật tốt có khả năng tạo ra sự tin tưởng, gây ấn tượng mạnh để người tiêu dùng quyết định lựa chọn sản phẩm.

b

Thiết kế thời trang là lĩnh vực tác động đến mọi mặt trong đời sống xã hội. Các nhà thiết kế thời trang sáng tạo ra những kiểu trang phục, mẫu thời trang, hình thành và định hướng một thời trang. Bên cạnh vai trò thiết kế trang phục dân dụng, ngành thời trang còn là môi trường sáng tạo nghệ thuật có ảnh hưởng đến lĩnh vực văn hoá nghệ thuật và giải trí.

c

Là sản phẩm của ngành thiết kế công nghiệp, các đồ dùng, công cụ, thiết bị đều trở nên tiện dụng, đẹp mắt hơn bởi được cải tiến về màu sắc và kiểu dáng, mang đến cho người dùng những trải nghiệm tuyệt vời nhất. Đôi khi tính sáng tạo trong các mẫu thiết kế vượt qua ranh giới tư duy thông thường của chúng ta.

1

2

3

4

5

6

1. Trích **Bộ tem lịch sử về Hoàng Sa, Trường Sa** (1988) – Tác phẩm của họa sĩ Trần Lương
 Nguồn: Ảnh của nhà sưu tập Trần Hữu Huệ

2. Sản phẩm thiết kế đồ họa. Nguồn: Internet

3. Thời trang đồng phục. Nguồn: Tác giả

4. **Lên một trắng** – Tác phẩm của nhà thiết kế Phan Trung Anh. Nguồn: thethaovanhoa.vn

5. Mẫu thiết kế mô tô không trục bánh
 Nguồn: xe.baogiaothong.vn

6. Một mẫu thiết kế ô tô. Nguồn: Internet

7. Một mẫu thiết kế độc đáo từ chiếc xe đạp.
 Nguồn: Tác giả

7

8

Bàn ghế ngoài sân vườn bằng vật liệu thân thiện
Nguồn: Tác giả

Em có biết

- Mỹ thuật ứng dụng là lĩnh vực ngành nghề sử dụng kiến thức mỹ thuật để thiết kế, sáng tạo hình dáng, kiểu cách, màu sắc của vật dụng, sản phẩm tiêu dùng, sản phẩm in ấn xuất bản,...
- Từ những vật dụng phổ thông như: đồ chơi, đồ dùng cá nhân, đồ trang sức, đồ điện, đồ trang trí nội thất,... cho đến những phương tiện giao thông như: ô tô, tàu điện,..., thiết bị công nghệ như: điện thoại, máy tính, tivi,... đều có sự tham gia của các nhà thiết kế mỹ thuật.
- Các sản phẩm thiết kế đều mang tính ứng dụng khoa học công nghệ và mang yếu tố sáng tạo thẩm mỹ. Hai đặc trưng này luôn bổ trợ cho nhau tạo nên chất lượng sản phẩm và hình ảnh thương hiệu.
- Người học ngành mỹ thuật ứng dụng có thể làm họa sĩ thiết kế độc lập, tư vấn thiết kế trang trí; thiết kế tạo mẫu trong ngành sản xuất hàng tiêu dùng; thiết kế trong công ty thời trang; thiết kế phục trang sân khấu, điện ảnh,...; xây dựng tạo lập hình ảnh (stylist); tham gia giảng dạy và đào tạo về thiết kế;...

SÁNG TẠO

Tim ý tưởng

Xác định thông tin ngành nghề muốn tìm hiểu

1

Chọn chủ đề, từ khoá

2

Dự kiến phương pháp thực hành

3

Cách 1: Lập sơ đồ tìm hiểu một số ngành nghề mỹ thuật ứng dụng. Có thể bổ sung các ngành nghề khác.

Cách 2: Vẽ sơ đồ khám phá cơ hội việc làm của một số ngành nghề liên quan đến mỹ thuật ứng dụng. Số lượng ngành học có thể nhiều hơn hình minh họa.

Cách 3: Chọn một ngành nghề bất kỳ thuộc lĩnh vực mỹ thuật ứng dụng để vẽ sơ đồ thể hiện vai trò, vị trí việc làm, yêu cầu năng lực, nơi làm việc của ngành nghề đó. Ví dụ: ngành thiết kế thời trang.

Gợi ý

- Khi khám phá lĩnh vực ngành nghề, cần đặt mục tiêu rõ ràng, chọn từ khoá cho sơ đồ khám phá và phân nhánh theo các nhóm cụ thể.
- Mỗi lĩnh vực ngành nghề mỹ thuật ứng dụng đều đòi hỏi những năng lực cụ thể. Ngoài ra, mỗi ngành nghề cần những năng lực đặc thù khác như: làm việc nhóm, tính toán, thuyết trình hay năng lực tổ chức,...
- Có thể vẽ sơ đồ bằng tay hay sử dụng phần mềm trên máy tính với các dạng: sơ đồ tư duy (mind map), đồ hoạ thông minh (smartart graphic), sơ đồ cây (tree map),... Khi vẽ, có thể sử dụng hình ảnh, biểu tượng, chữ để thể hiện ý tưởng và tăng tính hấp dẫn cho sơ đồ thông tin.

Luyện tập

Em hãy lập một sơ đồ tìm hiểu ngành nghề liên quan đến mỹ thuật ứng dụng dựa trên các từ khoá sau: tên nhóm ngành, tên ngành nghề, vai trò, cơ hội việc làm, nơi làm việc, yêu cầu năng lực,...

Yêu cầu:

- Tự chọn một hoặc nhiều nội dung của một ngành nghề.
- Chuẩn bị nội dung ngắn gọn để thuyết trình trước lớp.
- Có thể làm việc cá nhân, theo nhóm hoặc theo yêu cầu của giáo viên.

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ:

- Tên ngành nghề được nêu trong sản phẩm?
- Giải thích vị trí và nội dung thông tin trong sơ đồ.
- Chia sẻ về ngành nghề và việc chọn ngành nghề trong tương lai.

ỨNG DỤNG

- Tìm hiểu về ngành nghề là việc rất quan trọng, giúp học sinh hiểu thêm về công việc, sản phẩm tạo ra từ ngành nghề đó và có định hướng về nghề nghiệp trong tương lai.
- Qua bài học, em có thể sử dụng kinh nghiệm lập sơ đồ tư duy tìm hiểu các ngành nghề trong xã hội. Đồng thời, sử dụng sơ đồ để ghi chép, tập hợp và phát triển ý tưởng sáng tạo trong học tập và cuộc sống.

Em cần nhớ

- Mỹ thuật ứng dụng là lĩnh vực ngành nghề sáng tạo ra các sản phẩm phục vụ đời sống. Trong đó hoạ sĩ thiết kế, tạo hình, chế tác và trang trí vật dụng.
- Mỹ thuật ứng dụng là ngành nghề có nhu cầu lớn, góp phần quảng bá hình ảnh, đưa đặc trưng văn hoá dân tộc Việt Nam ra thế giới.
- Các ngành nghề liên quan đến mỹ thuật ứng dụng có những yêu cầu cụ thể về năng lực đối với hoạ sĩ thiết kế. Để làm việc trong ngành này, cần có năng khiếu mỹ thuật, khả năng sáng tạo và được đào tạo chuyên nghiệp.

HOẠT ĐỘNG CUỐI HỌC KÌ II

LƯU TRỮ VÀ GIỚI THIỆU SẢN PHẨM

Yêu cầu cần đạt

- Lựa chọn, bổ sung được các sản phẩm tiêu biểu vào danh mục đã lập ở cuối học kì I.
- Hoàn thành danh mục, sản phẩm, nhật kí sáng tạo.
- Sử dụng tài liệu lưu trữ được để trình chiếu, giới thiệu.
- Biết vận dụng vào thực tiễn học tập và cuộc sống.

Ý tưởng lưu trữ sản phẩm

- Bước 1: Chọn chủ đề, nội dung dự án lưu trữ.
Bước 2: Chọn công cụ và phương pháp lưu trữ.
Bước 3: Xác định nội dung giới thiệu.

Thực hành lưu trữ

Bài tập thực hành:

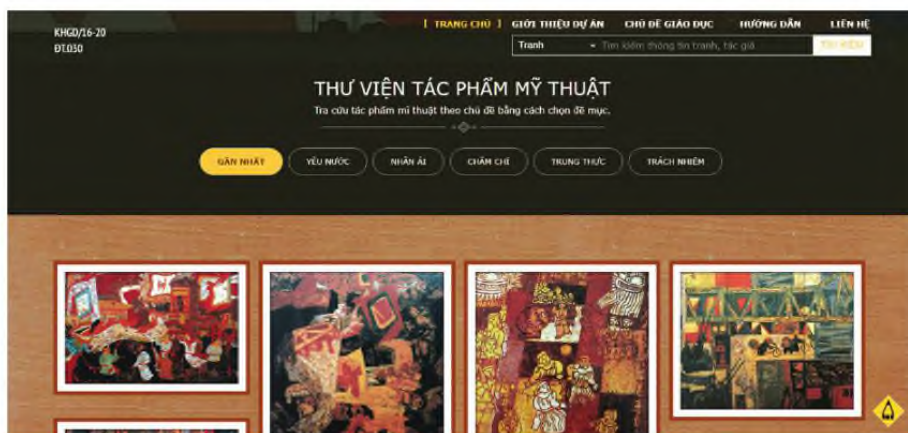
Dựa trên danh mục lưu trữ cuối học kì I, em hãy bổ sung, hoàn thiện tập tài liệu lưu trữ sản phẩm, tác phẩm mỹ thuật để chia sẻ, giới thiệu với mọi người.

Yêu cầu:

- Thực hiện danh mục sản phẩm có thông tin về tác giả, tác phẩm, thể loại, chất liệu.
- Có thể bổ sung thông tin nhật kí sáng tạo, giới thiệu về phong cách và giá trị thẩm mỹ của tác phẩm.

Gợi ý một số cách tạo danh mục tác phẩm của nghệ sĩ hoặc sản phẩm, bài học:

1. Kỹ thuật giới thiệu, trưng bày danh mục dạng tờ rơi (poster) với các hình ảnh sản phẩm, tác phẩm và thông tin (nhật kí sáng tạo, giới thiệu về phong cách và giá trị nghệ thuật,...).
2. Sử dụng văn bản trình chiếu trên phần mềm máy tính (Ví dụ: PowerPoint) kết hợp với thuyết trình.
3. Tùy theo điều kiện thực tế, có thể lựa chọn phương pháp giới thiệu như hình thức triển lãm trực tuyến thực hiện theo nhóm.
4. Đề xuất với thầy, cô giáo về ý tưởng liên quan đến lập danh mục lưu trữ sản phẩm, tác phẩm, bài học của cá nhân hoặc của lớp.

GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ

Thuật ngữ	Giải thích	Hình minh họa	Trang
Biểu ngữ	Bảng chữ có nội dung ngắn gọn, súc tích, có thể là khẩu hiệu về một vấn đề, sự kiện.		27
Công năng sản phẩm	Công dụng và chức năng của một sản phẩm.		64
Hoá trang	Vẽ, trang điểm và dùng phụ kiện để biến một người thành nhân vật nào đó định trước.		19
Khẩu hiệu	Tóm tắt một nhiệm vụ, thái độ chính trị,... nhằm động viên, tuyên truyền bằng chữ viết hoặc lời nói.		27
Nghệ thuật đương đại	<i>Nghĩa gốc:</i> chỉ thời đại, giai đoạn nghệ thuật đang diễn ra. <i>Nghĩa phổ biến:</i> là tên gọi chung của các thể loại mỹ thuật xuất hiện sau giai đoạn nghệ thuật hiện đại,...		36
Tết Nguyên đán	Thường gọi ngắn gọn là Tết, là ngày Tết theo năm âm lịch ở Việt Nam.		12
Thiết kế công nghiệp	Lĩnh vực mỹ thuật ứng dụng, sáng tạo ra hình dáng, màu sắc sản phẩm công nghiệp.		54
Thiết kế đồ họa	Lĩnh vực mỹ thuật ứng dụng sáng tạo ra mẫu, mã, sản phẩm trang trí phục vụ đời sống.		60
Tượng phác mảng	Tượng được tạo khối bằng cách khái quát, chỉ sử dụng các mảng lớn nhưng vẫn giữ được hình dạng cơ bản của đối tượng.		7

MỤC LỤC

Trang

CHỦ ĐỀ: MĨ THUẬT CƠ BẢN		3
	Bài 1: Vẽ mẫu có nhiều đồ vật	3
	Bài 2: Phù điêu chân dung phác mảng	7
	Bài 3: Tết và mùa xuân	11
CHỦ ĐỀ: NGHỆ THUẬT THỜI TRANG		15
	Bài 4: Ý tưởng thiết kế thời trang	15
	Bài 5: Nghệ thuật hoá trang	19
CHỦ ĐỀ: NGHỆ THUẬT THIẾT KẾ 2D		23
	Bài 6: Trang trí bằng khuôn in trở thủng	23
	Bài 7: Thiết kế khẩu hiệu, biểu ngữ	27
	Bài 8: Thiết kế bìa sách	31
HOẠT ĐỘNG CUỐI HỌC KÌ I: THỰC HÀNH LƯU TRỮ SẢN PHẨM		35
CHỦ ĐỀ: NGHỆ THUẬT ĐƯƠNG ĐẠI		36
	Bài 9: Tìm hiểu nghệ thuật đương đại thế giới	36
	Bài 10: Tìm hiểu nghệ thuật đương đại Việt Nam	41
	Bài 11: Dự án sắp đặt	47
CHỦ ĐỀ: NGHỆ THUẬT THIẾT KẾ 3D		51
	Bài 12: Thiết kế sản phẩm mỹ thuật công nghiệp	51
	Bài 13: Sáng tạo đồ chơi chuyển động	55
CHỦ ĐỀ: HƯỚNG NGHIỆP		59
	Bài 14: Tìm hiểu ngành nghề mỹ thuật ứng dụng	59
	Bài 15: Mỹ thuật ứng dụng trong đời sống	64
HOẠT ĐỘNG CUỐI HỌC KÌ II: LƯU TRỮ VÀ GIỚI THIỆU SẢN PHẨM		69

Chịu trách nhiệm tổ chức bản thảo và bản quyền nội dung:
CÔNG TY CỔ PHẦN ĐẦU TƯ XUẤT BẢN – THIẾT BỊ GIÁO DỤC VIỆT NAM
Chủ tịch Hội đồng Quản trị: NGUYỄN NGÔ TRẦN ẨM
Tổng Giám đốc: VŨ BÁ KHÁNH

Biên tập:
NGUYỄN KIỀU OANH
NGUYỄN HUYỀN THANH

Thiết kế sách:
VŨ HOÀNG VŨ

Trình bày bìa:
TRẦN TIỂU LÂM

Sửa bản in:
BÙI THỊ BÍCH HƯƠNG
PHẠM THỊ DUNG

Trong sách có sử dụng một số hình ảnh trên internet. Trân trọng cảm ơn các tác giả.

MĨ THUẬT 9

Mã số:

ISBN:

In, khổ 19 x 26,5cm, tại

Địa chỉ:

Số xác nhận đăng kí xuất bản:

Quyết định xuất bản số:

In xong và nộp lưu chiểu tháng năm 2023

Mang cuộc sống vào bài học Đưa bài học vào cuộc sống

Sách giáo khoa *Mĩ thuật 9* được biên soạn theo *Chương trình Giáo dục phổ thông năm 2018*. Với quan điểm giáo dục mới, các chủ đề, bài học được thiết kế nhằm giúp học sinh hình thành và phát triển các năng lực *mĩ thuật* như khám phá, sáng tạo, thảo luận và ứng dụng vào cuộc sống. Đặc biệt, sách chú trọng nội dung phát triển ý tưởng sáng tạo, đưa ra những gợi ý thực hành khác nhau, giúp học sinh làm chủ hoạt động học.

Tác giả sách giáo khoa là những nhà khoa học, nhà sư phạm, nhà giáo giàu kinh nghiệm trong giáo dục *mĩ thuật* phổ thông.

SỬ DỤNG
TEM CHỒNG GIẤ

1. Quét mã QR hoặc dùng trình duyệt web để truy cập website bộ sách *Cánh Diều*: www.hoc10.com
2. Vào mục Hướng dẫn (www.hoc10.com/huong-dan) để kiểm tra sách giả và xem hướng dẫn kích hoạt sử dụng học liệu điện tử.

